

„Valószínűbbnek tartom, hogy a megnyilatkozás beilleszkedik abba a sorba, amelyben egy önmagát liberálisnak tartó kör a szabadelvűséghez teljesen méltatlan, intoleráns módon fejezi ki nemtetszését a vallásosság szemben.”

Csali ▶ 3. oldal

„Jerikón csupán át akart menni, de gondolkodás nélkül tervet változtatott egy sikkasztó finánc kedvéért.”

Elfoglalt papok vizsgasztalása ▶ 13. oldal

„Nem létfontosságú dokumentumokról van szó, de ki örülne annak, ha évek óta gyűjtött prédikációi vagy gyülekezeti nyilvántartások vesznének el egy-egy meghibásodás miatt?”

Eső előtt felhő ▶ 15. oldal

Bátor engedelmesség ▶ 4. oldal

Kézzel írt Újtestamentum ▶ 5. oldal

Sokak nekrológja ▶ 13. oldal

Fordítás csapatmunkában ▶ 9. oldal

Minden a mennyben végződik ▶ 11. oldal

Egyházi pénzügyek világi megközelítésben ▶ 13. oldal

FOTO: LUKÁCS GABI

A magyar kultúra napján, január 22-én – még az ökumenikus imahét ideje alatt – valóságos szakrális helyé vált a Pestújhelyi Közösségi Ház. *Háló Gyula* baptista lelképásztor, költő *Napi adagok – 365 belső lépés* című meditációs könyve alapján készült festményekből és plasztikákból nyílt kiállítás *365 belső lépés 100 méteren* címmel.

▶ Bővebben a 7. oldalon

„Körülveszel a szabadulás örömeivel”

Szenvedélybetegeket segítő klubot adtak át Szarvason

▶ „Fantasztikus lehetőség, amikor az ember nem egyszerűen a körülmények szorongatását érzi, hanem azt tapasztalhatja meg, hogy a szabadulás öröme körülveszi, és betölti az életét. Azt kívánom, hogy akik ebben a klubban otthonra találnak, valóban ezt az örömet éljék át, és sugározzák tovább napraforgóként majd mások felé is” – fogalmazott *Gáncs Péter* püspök Szarvason, a szenvedélybetegek megsegítésére létrehozott Napraforgó Második Esély Klub január 21-i átadásán és felszentelésén. Az ünnepségen a Déli Egyházkerület lelkes vezetője mellett *dr. Kiss-Rigó László* szeged–csanádi római katolikus megyés püspök is köszöntötte az egybegyűlteket, és megáldotta az új központot.

Ahogy *Lázár Zsolt* igazgató lelkész beszámolójából kiderült, az Ótemplomi Szeretetszolgálat immár tizennyolc éve végzi munkáját Szarvason. Kezdetben főleg az időseknek nyújtottak segítséget, később a fogyatékkal élőkkel bővült az ellátottak köre. 2007-ben a város önkormányzatával megkötött ellátási szerződés keretében egészülhetett ki a segítségnyújtás a szenvedélybetegek között végzett szolgálattal.

▶ Folytatás a 3. oldalon

Kilenc nyolcad ökumené Miskolcon

Véget ért az ökumenikus imahét

A Miskolci Egyetem díszaulájában zárult január 24-én az idei ökumenikus imahét. A város egyházközösségeinek tagjai egy nappal az imahét hivatalos kezdete előtt is összegyűltek, így a záróalkalmon már kilencedszer voltak együtt, hogy imádságban és testvéri közösségben fejezzék ki egymáshoz való tartozásukat. Az *Evangelikus énekeskönyv* 268. énekének sorait – „Bár szétszakadva él az egyház, / Jézusban mégis egy lehet...” – hittel vallották közösen mint megtapasztalt igazságot.

A múlt vasárnapi zárórendezvény vendégei és szolgálattevői a helyi egyházközösségek lelkészei mellett a történelmi egyházak vezetői voltak, kifejezve, hogy a helyben megélt közösség túlnyúlik városok és falvak, országrészek határain. A záróalkalom helyszíne és *prof. dr. Patkó Gyulának*, a Miskolci Egyetem rektorának kö-

szöntése is kifejezte, hogy az ökumené nem csupán az egyházak egységét kívánja hirdetni. A keresztény értékrendre, a hívek bizonyágtételére az

egész társadalomnak, az oktatásnak, nevelésnek is szüksége van.

▶ Folytatás a 8. oldalon

FOTO: RÁCSOK ANDRÁS

Hol az összefüggés?

■ DR. SZENTPÉTERY PÉTER

Tavaly ünnepelte a világ *Charles Darwin*, az evolúció fő tanítója születésének kétszázadik és fő műve megjelenésének százötvenedik évfordulóját. E lap hasábjain is már többször előke-rült, hogy tanítását döntően a teodicea kérdése, az Isten jóságába, gondviselésébe vetett hit megkérdőjelezése, majd elvetése motiválta.

Asa Graynek, a Harvard botanikusának írt, 1860. július 3-án kelt levelében ott az örök probléma: Isten mindentudása akaratát is jelenti? Vagy mivel nem foglalkozik teremtményeinek sorsával, már nem is teremtő? Soha ne is keressünk magasabb szempontokat a természet történései mögött?

Evangélikusként önkéntelenül is *Lutherre* mint ellenpéldára gondolunk. 1505. július 2-án Erfurt közelében a mellette lecsapó, őt is földre döntő villám hatására vállalta a szerzetességet. Az isteni gondviselésnek tulajdonította megmenekülését, és eljászhattunk a gondolattal, hogy ha nem áll be szerzetesnek, akkor mi lett volna a reformációból...

Mire figyelmeztetnek a természeti katasztrófák, földrengések, szerencsétlenségek, járványok? Miért a sok áldozat? *Esetleg mi is, ugyanígy?* Ez utóbbi kérdést írása címéül választva osztotta meg vívódásait és reményességét lapunk múlt heti számában *István János* püspök: „Tudjuk, maradnak nyitott, földi életünk idején választ nem nyelő kérdéseink (...). E sokszor reménytelen küzdelem gyötrelmét csak az Isten iránti feltétlen bizalom oszlat-hatja el bennünk. Ezt a szívet-lelket gyógyító, békeiséget ajándékozó bizalmat pedig csak az evangélium teremtheti meg a szívünkben.” – Bár tökéletes válaszuk nem lesz ebben az életben, próbáljunk meg legalább egyik morzsát kapni belőle most is az evangélium által.

A Szentírásban a világméretű és a helyi természeti katasztrófa egyértelműen Isten büntetése. Az özönvíz az egész bűnös emberiséget, a kénese, tüzes eső a bűnös Sodomát és Gomorát pusztította el. Isten persze Nőé és Lót által gondoskodott a folytatásról. Jób története viszont óv attól, hogy minden szenvedést, pusztulást Isten konkrét bűnökért való ítéletének tulajdonítsunk.

Isten jóra is fordíthatja a szenvedést, segít – mondjuk így – a helyes arányérzék kialakításában. Felemelő volt hallanom a rádióban nem sokkal a jelen írásra való felkérés előtt *Gulácsy Lajos* kárpátaljai nyugalmazott református püspök visszaemlékezését. Nem tekintette elvesztett időnek a több mint hét éves munkatáborát, azért sem, mert a különböző felekezeti lelkészekkel és a zsidó rabbi-val olyan „szabadegyetemet” tartottak, amilyen sehol máshol nem lehetett volna.

Mit mond az evangélium? „*Istent soha senki sem látta: az egyszerűen Istent, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.*” (Jn 1,18) Kijelentésében az is benne van, hogy rossznak tekintette a betegségeket és következményüket, a halált. Ezért gyógyított meg minden beteget, akivel találkozott, ezért támasztott fel halottakat, és

„Isten jóra is fordíthatja a szenvedést, segít – mondjuk így – a helyes arányérzék kialakításában.”

ezért támasztott fel. Gyógyításában, feltámasztásaiban is benne van, hogy bűn és szenvedés/halál összefüggése nem írható le egy egyszerű képlettel (lásd *István János* említett írását). De a béna meggyógyításával, minde- nekfelett pedig a saját halálával nyilvánvalóvá tette, hogy van összefüggés (Mt 9,1–8; 26,28).

Rossznak tekintette a természet erőinek való kiszolgáltatottságot, ezért csendesítette le a háborgó „tenger-t”. Az említett globális és lokális büntető katasztrófát sem tekintette jónak: „*És amint Nőé napjaiban történt, úgy lesz az Emberfia napjaiban is: ettek, ittak, házasodtak, férjhez mentek, egészen addig a napig, amíg Nőé be nem ment a bárkába. Azután jött az özönvíz, és elpusztított mindenkit. Eppen úgy lesz, mint ahogy Lót napjaiban történt: ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek; de amely napon Lót kiment Sodomából, tűz és kénkö esett az égből, és elpusztított mindenkit.*” (Lk 17,26–29) Fájdalmas volt, de Isten úgy látta jónak, hogy az emberek bűnei miatt véghezvigye ezeket, és figyelmeztessen általuk.

Az elmúlt két évezredben sokszor gondolták a vég kezdetének a különböző katasztrófákat. A Megváltó nem mondja, hogy mikor lesznek valóban a vég jelei a napban, a holdban és a csillagokban, a földön pedig mikor lesz a vég nyitánya a tenger zúgása és háborgása. Azt azonban igen, hogy aki „tréningben van”, az időben megéri: „*Amikor pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjétek fel, és emeljétek fel a fejéteket, mert közeledik a megváltásotok.*” (Lk 21,28) Fájdalmas lesz, de Isten úgy látta és látja jónak, hogy az emberek bűnei miatt megtörténjen mindez, addig azonban állandóan figyelmeztet.

Egyébként pedig el tudnánk képzelni egy olyan világot, ahol az emberek semmiféle bünt nem követnének el, de természeti katasztrófák előfordulnának? Vagy olyat, ahol az emberek mindenféle bünt elkövetnek ugyan, mégsem fordulnak elő természeti katasztrófák?

A szerző egyetemi docens, az Evangelikus Hittudományi Egyetem Valás- és Társadalomtudományi Tan-székének vezetője

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk, a világ világossága, mindenek teremője és alkotója, legyen tiéd a halánk, tiszteletünk és dicsőre-
tünk. Te időnek és térnek, a múltnak, a jelennek és a jövőnek is ura vagy. Ránk ragyogtattad orcád világosságát egyszülött Fiadban, akit megváltóul küldtél a világba, hogy nekünk életünk, üdvösségünk legyen. Engedd, hogy teljes szívünkkel magasztalhassunk. Egyedül a te kezdedben érezzük létünk biztonságát. Nincs más rajtad kívül, akiben bízhatunk, akitől segítséget várhatunk. Eléd visszük könyörgésünket. Hallgass meg minket szent Fiadért, Jézus Krisztusért!

Könyörgünk teremtett világodért, jó levegőért, tiszta ivóvízért, igaz szóért, segítő, nemes szándékért. Óvj meg minket mindenféle természeti katasztrófától. Te adj kivezető utat azok számára, akik a közel-múltban ilyen események károsultjai lettek!

Könyörgünk a földön minden emberért, hívőkért és hitetlenekért. Könyörgünk azokért, akik még nem ismernek téged. Szentlelked világosságának melege érintse meg őket.

Könyörgünk nemzetünk sorsáért. Kérünk téged, te vezesd ki népünket, nemzetünket a kilátástalanság csapdájából! Te leplezd le a bűnök sötét-ségét, melyek országunk ellen irányulnak! Tedd népünk vezetőit szociálisan érzékenyvé sok nehéz sorsú, inséges körülmények között élő embertársunk iránt! Fedd fel az országunkat irányító, de nemzettől idegen érdekeket képviselő vezetők ügyeskedéseit! Deríts ránk boldogabb napokat, amelyeken örülhet lelkünk.

Könyörgünk a világ keresztényeiért, hogy tudjunk azzá lenni, amivé te rendeltél bennünket. Hadd töltsse be egyházad a küldetését az evangélium hirdetése, a cselekvő szeretet és a kereszthordozás által. Add, hogy akkor se veszítsük el reményességünket, ha nehéz napok köszöntenek ránk!

Könyörgünk gyülekezetünk minden tagjáért. Engedd, hogy lelket tápláló igéd erősítsen mindnyájunkat! Áraszd ki kegyelmedet a betegséget hordozókra, adj gyógyulást a szenvedőknek! A te vigasztaló jelenléd legyen a gyászolókkal. Kegyelmed palástja védjen és áldjon mindnyájunkat Fiadért, Jézus Krisztusért. Ámen.

HETVENED VASÁRNAPJA – 1PT 2,1-5

Isten szemében kedves kövekről

Az első, ami megragadja az igehallgatót, a textus képi világa. Mindenki előtt ismert, sőt mindenki által átélte kis mozzanatok egymásutánja. Először hallásra is érthető. Azonnal rögzül, hogy azután a szavakba rejtett tartalom, a tanítás, amit a kép hordoz, kristálytisztán kerüljön elénk.

Péter első levelének főszövege feltehetően keresztelési igehirdetés. Különösen nagy gonddal, szeretettel, empátiával bátorítja a keresztelendőt új élete első napján, s az örvendező, befogadó közösséget is erősíti. Két képet alkalmaz. Az egyik minden ember közös élménye, a csecsemő-lét. A másik, az építkezés átvitt értelemben használt képe, megint csak hétköznapi egyszerűsége folytán megragadó.

Első vers: Aki először találkozik az evangéliummal mint frissen megtért tanítvány, de az is, aki életét már régóta az Úrnak adta, életének egyik legfontosabb területén mutat észrevehető változást. Leveti magáról – mint régi, rossz ruhát – a gonoszság, álnokság, irigység, képmutatás gúnyját. Többé már nem úgy ismerzik meg, mint rossznyelvű, goromba, bajkeverő ember. A levetett „rég ruhát” soha többé nem szabad felvennie. A kereszttségben, amikor Krisztussal egybeforr az élete (Kol 3,8-9; 12kk), „új ruhát” kap (Gal 3,27; Ef 4,22). Nem az már, aki korábban volt. Pál apostollal együtt vallja: „...többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem.” (Gal 2,20) Ez a változás nem emberi elhatározás eredménye, hanem a hit ajándéka. Nincs is vele dicsekednivalónk, mert nem a mi jóságunk bizonyítéka, hanem a ránk áradó nagy kegyelemé.

Ráadásul az egyszer már levetett rossz makacsul ragaszkodik hozzánk. A bűn ellen életünk minden napján vívünk kell harcunkat, s minden nap kérünk kell Isten bocsánatát, elfogadva a szentségekben (a kereszttségben, amely egyszeri, s az úrvacsorában, amelyet bármikor kérhetünk) adott feloldozást, kérve az erőt, hogy ne adjuk fel, ne bukunk el, hogy méltó tanúi, hírvivői lehessünk az Úrnak.

Második vers: A tej a csecsemőnek az élet, a növekedés záloga. Ha nem kapja meg, elsovsad, meghal. Legyen a tej igazi, valódi, „hamisítatlan”, hiszen az ártalmas elemekből turmixolt ital halált okoz. A hamis tanítás, a hamis „lelki tej” lélekben elsovszat, és végül kárhozatra visz. És mi mégis újra meg újra megkívánjuk az édes, látszatra kívánatos, ám hamis, ártó tejet is, amelyet a világ kínál... Kívánjátok a hamisítatlant, azon növekedjétek! – mondja az apostol. Mert újszülött hitetek törékeny. De azok is csak az igaz tejből, Isten igéjéből táplálkozhatnak, akik már „cseperednek” hitükben, s ifjúvá érnek – mert megújulásra mindenkinek minden napon szüksége van.

Ma minden relatív, labilis, változókéony. Az értékrend felborult. Hol talállok kapaszkodót? Az ige ezt adja. Megmutatja, ki az Isten, ki az ember. Mi a törvény, mi a bűn. S megmutatja, milyen mérhetetlenül nagy a kegyelem, a Krisztus, az evangélium. Ha nem ebből táplálkozom, mivé leszek? Elbizakodok, Istennek lassan hátat fordít, majd eltávolodik, és végül elvész az, aki nem ezt a tejet szomjazza, issza, aki nem a Szentlélek által újjászült gyermeke Istennek. Az élet rendje: születés, növekedés, gyarapodás. Feltétele: megfelelő táplálék mindennap. Isten a gyermekeiről tiszta és jó táplálékkal gondoskodik.

Harmadik vers: Isten jóságáról írtak már himnuszokat, festettek freskókat, alkottak zeneműveket. Az ember, akit Isten magához ölelt, kereszttségében gyermekévé fogadott, befészkelheti magát az Atya karjai kö-

zé, ahol szeretet, gyengédség, megihitség van. Ezt átélhetjük, és ha ízelítőt kaptunk belőle, már sugározhatjuk is tovább. Mint egyén s mint közösség, az ő gyermekeinek gyülekezete. Magához vonz az Isten (Jn 12,32). Ez a jóság nem kivételez, nem válogat. Meg nem érdemelt, meghökkenítő!

Negyedik-ötödik vers: Az építkezés elvont képe azt mutatja meg, hogy mi végre növeksznünk, gyarapszunk: közösséggé kell épülnünk, ahol feladatunk, szolgálatunk teszi teljessé azt az örömet, amelyet naponként megélünk a Jézusból táplálkozó hitben. Egymás hitébe belesimulva, belekapcsolódva, őt együtt dicsérve, együtt leszünk igazán teljesek. Templomot mindenki látott már. A legszebb köve, íve, csipkéje, boltozata – bármilyen kidolgozott is – önmagában csak rész. De egyé épülve: lenyűgöző katedrális. Vágyom is rá, hogy része legyek, s boldoggá tesz, hogy az én helyem senki mással be nem tölthető! Az a hely ott „éppen olyan formájú, méretű”, mint én. Hogy ennek felismerése hálával és csodálattal kell, hogy eltöltsön – bizony, ezt jól érezzük.

A lelki építkezés alapja, sarokköve Jézus (Zsolt 118,22-23; Mk 12,10). Nélküle széthullana a templom. Széthullana az ember. A közösség. Élő Úr tartja és éltezi egyházát kétezer éve. Ő tartja meg életünket, amíg napjaink telnek. Ő éltezi közösségeinket. Támadjon bármilyen külső veszély, üldözés – nem hullik szét, mert a sarokköve maga Krisztus. Mi, kövecskék, gyengék és kikezdekhetők, szétgurulnánk, de ő megtart. Szilárd. Ma, tegnap, holnap ugyanaz.

Ahol ő van, ott vagyunk otthon. Ott a mi lelki házunk. Ott biztonságban vagyunk. Egymással összeépülve, rá mint alapra helyezve életünket. Mélyen, rejtve, ott az alap, s ami rá-

„Óvakodj attól, ahogy csak úgy az ige nélkül kalandozva Krisztust Istentől elszakítsd. Mert nem azt parancsolta, hogy utazz a mennybe megbámulni, mit művel ott az ő angyalaival, hanem a parancsa így szól: »Ez az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm: őt hallgassátok.« Benne szállok le hozzátok, hogy láthassatok. Kik hozzám vágytok, a bűntől szabadulni s üdvözülni szeretnétek, benne – de sehol másutt – mind elérhettek és megtalálhattok. Némuljon el tüstént minden ellentetés, s szólj így: Ezt az Isten mondta, ehhez tartom magam. Más beszédre nem hallgatok, s Isten felől egyébre mégcsak kíváncsi sem vagyok. Mert Krisztusban »lakozik az Istenségnek egész teljessége«. Rajta kívül nincs Isten, hogy megtalálhatnám s hozzá juthatnék. Aki tehát Krisztust hallja és látja, legyen bizonyos, hogy Istent hallja és látja.»

▶ Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztények! (Szabó József fordítása)

A VASÁRNAP IGÉJE

épült, róla prédikál. A lelki ház építőkövei tehát az igét, az alapot hirdetik. Ez a szent, egyetemes, a keresztységben nyert és mindenkire egyaránt érvényes papság, amely nem teológiai oklevél birtokában kapott kiváltság. Ez mindannyiunkat arra kötelez, hogy szavainkkal és tetteinkkel hirdessük Isten jóságát.

A pap az Ószövetségben áldozatot mutatott be. Krisztus áldozata, életének odaadása után nincs már szükség engesztelő áldozatra. A kiengesztelődés megtörtént. De lelki áldozatra szükség van. Isten „irgalmasságot akar, nem áldozatot” – ezt csak életünk teljes odaadásával tudjuk teljesíteni. Szeretetünk Isten iránt az emberek felé mozduló tevékeny szeretetben mutatkozhat meg. Ez az, ami kedves Isten előtt.

De nagy felelősség is, mert sokan a mi szavaink és tetteink alapján formálnak véleményt az egyházzal, a keresztényekről. Ha csak magunkban építkeznénk, reménytelen vállalkozás lenne. A sarokköve, a Krisztus azonban győztes, élő Úr. Ezért van értelme, távlata, jövője „lelki áldozatainknak”.

■ KÖHÁTI DÓRA

Imádkozzunk! Mennyei Atyám! Köszönöm, hogy gyermekedé fogadtál a keresztységben. Köszönöm, hogy nemcsak új életet adsz, hanem abban növekednünk, fejlődünk is lehet: de csak általad, igéd táplálékával. Köszönöm, hogy közösséget is ajándékozol nekünk, amelyben lelki otthonunkra lelünk. Kérünk, őrizd minket és építs, formáld, hogy rólad prédikáló papjaid, a világ előtt bizonyosságot tevő, élő lelki kövei legyünk szent egyházadnak. A sarokköve, Krisztus legyen áldott mindazért, amit velünk és rajtunk cselekszel! Ámen.

SEMPER REFORMANDA

SINKA ISTVÁN

Csillagvesztés

Maradjál mellettem, Uram,
ne maradjak mégse magam.
Lásd be, mily borús az estém,
Sírok csillagaim vesztén.

Mert szép csillagaim voltak.
Előtted is meghajoltak.
A legszebbik a remény volt.
Kicsi volt, de az enyém volt.

Mondd meg, Uram, hova tetted,
adjad vissza, ha elvetted.
Neked van sok más csillagod.
Mit vesztesz, ha visszaadod?

De én végképp elestem,
azt az egyet ha elvesztem...
Lásd be, Uram: egy vad legény,
kis csillagát kéri szegény...

(1942)

Szenvedélybetegeket segítő klubot adtak át Szarvason

► *Folytatás az 1. oldalról*

E munkaterületnek igen komoly hagyományai vannak az egyházközösségben, hiszen a Középfalmi Evangélikus Misszió Alapítvány szintén 1992 óta

szakorvos, akinek javaslatára választották maguknak vezérigéül az újonnan megalakult segítő klub munkatársai a 32. zsoltár hetedik versét: „*Té vagy az oltalmam, megóvsz a bajtól, körülveszel a szabadulás örömeivel.*”

vagy éppen a játégek rabságába menekülő szenvedélybetegeknek segítsen megszabadulni függőségeikből, javítson egészségi állapotukat. Ehhez egy százötven négyzetméteres épületrészt újtottak fel és alakították át a Tessedik Sámuel Népfőiskola épületében. Három szakember várja majd mindazokat, akik szeretnének változtatni az életükön, s ehhez elfogadják a segítséget.

Buda Annamária, Babák Mihály, Lázár Zsolt, Gáncs Péter, Kiss-Rigó László és Domokos László

működik itt, hasonló célkitűzéssel. Vezetője a fáradhatatlan dr. Sárkány Annyal nyugalmazott addiktológus

A klub február 1-jén kezdi meg működését. Alapvető feladata, hogy a problémáik elől az alkohol, a drog

Az átadáson az egyházi vezetőkön kívül közszíntőt mondott még Babák Mihály, Szarvas város polgármestere, országgyűlési képviselő; Buda Annamária, egyházunk országos irodája diakóniai osztályának vezetője, valamint Domokos László országgyűlési képviselő, a Békés Megyei Önkormányzat elnöke.

Az ünnepi felszólalásokat követően Szabó Szilvia, a szolgálat vezetője mutatta be az felújított épületrészt a jelenlévőknek.

■ SMIDÉLIUSZ ANDRÁS

Közvetítés-előkészítés

Hogyan lehet a rádióhullámokon vagy a tévéképernyőkön keresztül megszólítani az érdeklődőket, figyelmüket megragadni, és egyáltalán: mitől lesz hi-teles egy prédikáció? Mennyire befolyásolja a rádióközvetítés a beszédtempót? Melyik énekeket válasszuk az adott vasárnapra? Ezekről, illetve hasonló elméleti és gyakorlati kérdésekről hallhattak január 25-én egyházunknak azok a lelkeszei, akik idén rádiós vagy televíziós istentiszteleten hirdetik majd Isten igéjét.

A már hagyományosnak számító összejövetelnek ez alkalommal is Fabiny Tamás médiáért felelős püspök és Nagy László, a közvetítések szerkesztője volt a házigazdája. A meghívott előadó, Jónás István, a Lánchíd Rádió főszerkesztő-helyettese, a Protestáns Újságírók Szövetségének tagja Meggyőzés, beszédtechnika, mikrofonláz címmel adott útmutatást, illetve tartott fő-rumbeszélgetést a lelkeseknek.

FOTÓ: MENYES GYULA

Evangélikus televíziós istentiszteletek 2010-ben

- Március 28., Pestszentlőrinc (Győri Gábor)
- Július 25., Szarvas, Szélerőzsa országos evangélikus ifjúsági találkozó
- Október 31., Bakonycsernye (Ittész János)
- December 25., a helyszín még szervezés alatt (dr. Fabiny Tamás)

Rádiós istentiszteletek

- Január 31., Vác (ifj. Detre János) • március 14., Békéscsaba (Kondor Péter) • április 2., Csorna (Tubán József) • május 23., Vanyarc (Szabó András) • június 27., Mohács (Németh Pál) • augusztus 8., Tab (Szigethy Szilárd) • szeptember 19., Budakeszi (dr. Lacknerné Puskás Sára) • október 24., Harka (dr. Wagner Szilárd) • december 26., Budapest-Cinkota (Vető István)

Déli harangszó Pencről

Február 5-én, kedden a penci evangélikus templom harangja szól az MR1 – Kossuth rádióban.

Az úrbéri rendezés során a Felvidékről érkezett katolikusok és evangélikusok népesítették be a Naszály

hegy és a Gödöllői-dombság közötti területet. Az 1770-es évek végén szerveződött meg az evangélikus gyülekezet. 1822-ben gyűjtést rendeztek a templom építésére, amelyet 1830-ban szenteltek fel. Oltárképén

Krisztus mennybemenetele – Raffaelo egyik festményének másolata – látható. A penci evangélikus templom huszonhárom méter magas tornyában három harang található.

► Forrás: Rtv Részletes

„...egy gyerek fejlődését két dolog tudja délelőtt tönkretenni, a kereszténység és a pornográfia” – Para-Kovács Imrénének erről a mondatáról szólt a közbeszéd az elmúlt héten. Mi is történt? Az ismert újságíró január 19-én a Klubrádió délelőtti adásában Bakács Tibor „Settenkedő” beszélgetőtársaként fogalmazott így. Egy másik hozzászóló pedig ezt panaszkolta: „Az ember kora reggel keresztényekre ébred.”

Bármilyen bántók és ostobák voltak ezek a megnyilatkozások, az egyházak részéről tudommal senki nem tiltakozott ellenük. A jobboldalhoz köthető lapokban és internetes portálokon viszont azonnal megjelentek a felháborodott kommentárok. Aláírásgyűjtést indítottak el, és a rádió megbüntetését szorgalmazták az Országos Rádió- és Televíziótestületnél. Megszólalt Semjén Zsolt, a Kereszténydemokrata Néppárt elnöke is, „aljas provokációnak, a keresztények, a kereszténység elleni botrányos kirohanásnak” nevezte a szóban forgó mondatot, és jelezte, hogy pártjának képviselői bojkottálják a Klubrádiót.

Több se kellett a baloldali-liberális publicistáknak. Blogjában Tóta W. Árpád ezt kérdezi: „Mi a hörgés tárgya? Kivételezett, bírálhatatlan világnézet talán a kereszténység?” Andraszew Iván a Népszavában pedig így gondolja tovább az immár elhíresült állítást: „Csak jelzem, hogy évek óta ahány szentmisét meghallgatok, szinte mindegyikben elhangzik egy ugyanilyen mondat az ateistákról, noha nem hiszem, hogy mi, ateisták a gyerekekre nézvést bármiben veszélyesebbek lennénk, mint a keresztény-

nyek. Illene egyszer tőlünk is bocsánatot kérni.” Majd pedig – mintegy továbbgondolva Para-Kovács kereszténységet és a pornográfiát egy lapon említő mondatát – a katolikus egyházban feltárt pedofil jelenségekre utal, egyebek mellett arra, hogy ezer és ezer gyermeket rontottak meg papok.

Ám nem hinném, hogy az újságíró épületes kijelentése ezeket az ügyeket akarta volna emlékeztetbe idézni. Valószínűbbnek tartom, hogy a megnyilatkozás beilleszkedik abba a sorba, amelyben egy önmagát liberálisnak tartó kör a szabadelvűséghez teljesen méltatlan, intoleráns módon fejezi ki nemtetszését a vallásossággal szemben. Mintegy tesztelik a hívők türelmét: mikor szakad már el a cérna? Mert ha valaki indulatosan viszontválasszal él, akkor lehet mondanivaló: „No lám, milyen gyűlölködők ezek a keresztények! Bort isznak, és vizet prédikálnak!”

Ez pedig valóban provokáció, főleg ha egy-egy egyházi ünnepre időztetik a megnyilatkozásokat. Három példát idézek hirtelenjében. A fent már idézett blogger néhány éve, karácsony után Jézus körülméletlenségén élcelődött, minősíthetetlen szóhasználatával. Ugyanő pünkösdkor Távozz, Szentlélek! címmel írt harsány publicisztikát. Természetesen nem vonható kétségbe az ő véleménynyilvánításához való joga, ám a „kinek az érdeke?” klasszikus kérdését érdemes

Csali

ÉGTÁJOLÓ

ebben az esetben is feltenni. A harmadik, ünnepre időztített eset a Tilos Rádióé volt, amikor a műsorvezető „Kiirtanám az összes keresztényt” mondatlalt lepte meg a szentesti hallgatókat.

E Tilos rádiós eset utóéletét rendkívül tanulságosnak és a mostani történések kapcsán felidézendőnek érzem. Akkor ugyanis – talán a provokátorok legnagyobb örömére – mind többen és mind hangosabban tiltakoztak az ünnep meggalyázása ellen. A háborgók egyre radikálisabbak lettek, és a végén bizony egy fiatal ember nyilvánosan elégetett egy izraeli zászlót a Tilos Rádió épülete előtt.

Nem szeretem az összeesküvés-elméleteket, de akár létezhet most is egy ilyen forgatókönyv. Sértsük meg a keresztényeket, számítva az ő hangos tiltakozásukra. A szolid vallások érdekképviseletében majd megszólalnak a jobboldali pártok, és – ami még látványosabb – fogadatlannak prókátorként majd megjelennek mellettük a radikálisok is. A tiltakozó gyűléseken majd együtt lehet fel-

mezni a rózsafüzért tartó nénikét a Magyar Gárda egyenruháját viselő fiatall. Így aztán ország-világ láthatja majd, hogy a magyarországi egyházak milyen intoleránsak és kirekesztők, fényévekre a jézusi eszméktől, és többé már azt sem leplezhetik, hogy mennyire összefonódtak a szélsőjobbal.

Para-Kovács Imre minapi nyilatkozata: csali, amelyet az újságíró bedobott a választások előtti Magyarország tavába. A szorgos horgász és a sok kíváncsiskodó pedig alig várja, hogy a hal jelképehez amúgy is kötődő egyházak ráharapjanak arra. Tartok tőle, hogy a politikai kereszténység nevű hal be is kapja a horgot. A parton várva várják már ezt a pillanatot. Ha ez bekövetkezik, akkor egy erőteljes rántással kifogják, majd közszemlére teszik ezt a csúnya halfajtát.

Kilépek a metaforikus beszédből, hogy mindenki számára egyértelmű legyen. A fent idézett otromba megnyilvánulások nem azért veszélyesebbek az egyházakra nézve, mintha bennük bármiféle kárt tudnának tenni, hanem azért, mert rosszabb enjüket hozhatják felszínre. Gógós lelkekkel és bosszúvágygal nem fogunk embereket Krisztus ügyének megnyerni. A düh soha nem jó tanácsadó, a „szent harag” pedig könnyen olyan barikádokra viszi az egyházat, amelyek idegenek tőle. Különbséget kell tennünk azon-

ban politikai és közéleti kereszténység között. Az előbbi a hatalommal függ össze, és előíró, normatív jellegű, az utóbbi viszont ajánlattevő. A politikai kereszténység pártok védelmét keresi, a közéleti kereszténység felülemelkedik a részérdekeken.

Egy gyerek fejlődését két dolog tudja délelőtt tönkretenni, a kereszténység és a pornográfia? El van rontva az ember napja, ha kora reggel keresztényekre ébred? Szellemesnek szánt, valójában buta mondatok ezek. De azért még ne beszéljünk keresztényüldözésről. Inkább idézzük fel, hogy az egyik legrégebbi keresztényábrázolás – egy római falfrka – a megfeszített Krisztust számárfejjel ábrázolta. Nem hiszem, hogy az őskeresztények jogorvoslatért fordultak volna a sajátos graffit alkotója ellen. Sokkal inkább váltatták a tanítványaságot, és küldetésük hitelességét igyekeztek növelni. Mi is inkább saját szolgálatunkat helyezük mérlegre. Tudunk-e úgy hinni, úgy élni, úgy bizonyosságot tenni és főképpen úgy szeretni, hogy azzal Jézus Krisztus tanítását hozzuk közel a ma emberéhez? Nem csak délelőtt vagy kora reggel.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Az emberhez méltó halál

Konferenciát rendezett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara január 22–23-án *Az emberhez méltó halál* címmel. Egyházi személyiségek, orvosok, jogászok voltak a résztvevők. Az ötletgazda és a konferenciát előkészítő és levezénylő *dr. Filó Mihálynak*, az intézmény adjunktusának tevékenységében az a felismerés tükröződött, hogy csak az érintett szakmák párbeszéde, összefogása révén remélhető valamilyen konszenzus az igen érzékeny területen.

A konferencia fővédnöke *dr. Bakai András*, a Legfelsőbb Bíróság elnöke volt, aki bevezető előadásában néhány közelmúltbeli eset elemzésével érezte a téma összetettségét, nehézségeit. Az egyik konfliktusforrás, hogy a hosszú ideje kómában lévő ember élethez való joga ütközik az emberhez méltó eltávozás igényével.

Néhány előadás címe izeltül: *Az eutanázia a római megnyilatkozások fényében* (*dr. Bíró László* római katolikus püspök); *Eutanázia a keresztény antropológia fényében* (*Szűcs Ferenc* református teológusprofesszor); *A hospice és a palliatív ellátás mint az eutanázia alternatívája* (*dr. Hegedűs Katalin* orvos); *Élet végi döntések az intenzív terápiaiban* (*dr. Dósa Ágnes* tudományos főmunkatárs); *Alkotmányos jog az élethez és a halálhoz* (*dr. Halmai Gábor* jogászprofesszor).

Két nap alatt – a meghívott külföldi előadókával együtt – huszonöt előadás hangzott el. Minden blokk (teológiai, orvosi, jogász, nemzetközi) után élénk, érdemi vita zajlott le. A rendező intézmény a konferenciáról kiadványt tervez megjelentetni.

Magam *Jog és lehetőség a kegyes halálhoz* címmel tartottam előadást. Bevezetőmben felidéztem első, ide vonatkozó emlékeimet. Több mint fél évszázada a Ferenciek terén lévő templomba mentünk meghallgatni egy hírneves igehirdetőt. Ő beszélt az eutanáziáról, gyógyíthatatlan betegek halálba segítéséről. Feltette a kérdést: bűn-e az eutanázia? És megadta a kemény választ: nem bűn, mert az állatnak nincs bűne. Ha kissé hatásvadásznak találtuk is, nem állt távol tőlünk ez a felfogás. Főleg, mert akkor főként a családi, netán orvosi visszahatásokat ismertük a problémát. Örökség reményében segítettek át az idős, beteg embert a másvilágra.

Az elmúlt fél évszázadban az orvostudomány fejlődése révén sokat változott a helyzet. A gyógyulás reménye nélkül szinte korlátlan ideig életben tarthatók – legalábbis a szó biológiai értelmében – a betegek. Életnek tekinthető-e a mesterséges táplálással, lélegeztetéssel fenntartott vegetatív lét, illetve van-e joga a kezelés visszautasításán túl – ezt már lehetővé teszi a törvény – az egyre jelentősebb szenvedésnek kitett betegnek a halálba segítséget igényelni?

Úgy vélem, ma is érvényben van a „Ne ölj!” az ötödik parancsolat, de ez azt is jelenti, hogy az élettel és a halállal összefüggő problémáink csak együtt értelmezhetők, illetve válaszolhatók meg. Nehezen fogadható el, hogy akik a halálbüntetést helyeslik, az eutanázia minden formáját elutasítják. De véleményem szerint igazából a kezdet és a vég, az abortusz és

az eutanázia problémája kapcsolódik össze.

Mindent meg kell tennünk a művi terhességmegszakítás ellen, a szülők, az anya meggyőzésétől az örökbefogadás lehetőségének az elősegítéséig, hogy ne legyenek abortuszok. De ha végül kudarcot vallunk, nem utasítható el – nagyobb bűnök fenyegetése miatt – a beavatkozás. Hozzátehető, hogy orvos nem kényyszeríthető a hitével ellentétes teendő elvégzésére. Egy élet esélye vesz el egy másik ember – még ha ez az anya is – döntése miatt.

Az eutanázia esetében viszont az ember maga dönt önrendelkezési joga alapján sorsáról. E téren is mindent meg kell tennünk, hogy az élet mellett döntsen, legtöbb esetben valóban ez, a ragaszkodás az élethez a természetes magatartás, de ha a gyógyíthatatlan beteg a távozás mellett dönt, meggyőződésem szerint ebben is segítenünk kell. Ezért is fontos a szabályozás, mert például az intenzív osztályokon dolgozó orvosok elmondják, nem mindig egyszerű különbséget tenni a passzív és az aktív folyamatok között.

Fontos a jézusi példa, a gyógyítások, Jairus lánya, a kapernaumi szűzes szolgálója és a többiek, közöttük Lázár feltámasztásának a története. Jézus szeretetének csodatévő ereje meggyógyította őket, enyhült szenvedésük. Halandók vagyunk, végül mindnyájan eltávoztunk, de Jézus példát adott számunkra.

Hivatkoztam *Keken András* mondasára: „Nagy dolgokban egység, közömbös dolgokban szabadság, mindenkifelett szeretet.” Sajnos arra nincs remény – bármennyire nagy dolog a lét és nemlét kérdése –, hogy ebben egység legyen, de amiben lehet, az a mindenkifeletti szeretet. Ennek jegyében fogalmazhatjuk meg válaszainkat az életről távozni készülő számunkra.

Az első válasz a nálunk is öröndetesen terjedő hospice-mozgalom. Az erre felkészült osztályok nem egyszerűen gyógyítanak, hanem a korszerű fájdalomcsillapítás, szenvedésnyitás minden objektív lehetőségétől a lelki gondozás gazdag tárházáig számos eszközzel segítik a betegeket életük utolsó periódusában.

A második, talán ennél is fontosabb válasz a család szerepe, az otthoni eltávozás lehetősége. Régen a legtöbb esetben szeretteik körében távoztak el. A ma tapasztalható bántó elidegenedés része a kórházi elidegenedések dominanciája. Sajnos sok család elhárítja a szeretetteljes törődést. Pedig ezáltal nemcsak a haldokló számára válik könnyebbé a beszélgetés, hanem a család is gazdagodik a kölcsönös szeretet folyamatában.

És csak ezeket a válaszokat követően, kivételes esetekben kerülhet sor a halálba segítség folyamatára. Szabályozott körülmények között.

Mindenkifelett szeretet. Ez a legfőbb üzenet.

■ FRENKL RÓBERT

A szerző orvos, a Magyarországi Evangélikus Egyház volt országos felügyelője

Bátor engedelmesség

Orvos-misszionárius Zambiából

► **Furcsa az Isten választása! Úgy gondolnánk, egy nehéz missziói szolgálatra olyasvalakit hív el, aki megtermett, erős fizikumú s lehetőleg férfi, aki jól viseli az afrikai hőséget, az olykor szélsőséges időjárást, a gyakori magányt. Ezért is volt meglepő, amikor január 11-én az Evangélikus Külmissziói Egyesület rendezvényére belépett az előadó, az életben még törekenyebbek tűnő asszony: dr. Keszi Krisztina, Zambia orvos-misszionáriusa.**

„Hadd mondjam el előljáróban, hogy én sem erős, sem bátor nem vagyok” – hallhatták a résztvevők már az alkalom elején. A doktornő például irtózik és fél a kígyóktól, pedig a Mungwi kórház környékén, ahol már négy esztendeje szolgál, bizony sokkal találkozik. Most mégis a legnagyobb természetességgel mesélte a hallgatóságnak, hogyan szokta készlet leszárn a kisebbeket, a nagyobb kobraikat pedig hogyan teszi ártalmatlanná kövel és lapáttal. Mielőtt elhangzott volna a kérdés, hogy honnan gyűjt ehhez bátorságot, már válaszolt is: Isten hívta el a missziói szolgálata, nem hagyja magára, megőrzi őt a veszedelmek között is.

Pedig nehéz feladatot bízott rá Isten. Egyedüli orvosként látja el – 2006 óta – száz kilométeres körzetben a betegeket. Több mint ötezezer ember tartozik a klinikához. Most, hogy negyvenes szolgálata után fél évet itthon tölt, hogy töltekezzen, pihenjen – ahogyan az őt kiküldő Libenzelli Misszióal előírás –, a betegeit

a kórház harminc munkatársára hagyta. Közöttük sokan nővérek, akikre nehezebb feladatok ellátása is hárul talán, mint a magyarországi ápolónőkre. Krisztina doktornőhöz így a négy év folyamán az igazán súlyos betegek, a nehéz esetek kerültek.

S miközben arról beszélt, mennyire kevés műszer vagy éppen gyógyszer állt a klinika rendelkezésére, a hallgatóság ámulat, hogy mégis gyógyulnak a betegek. A doktornő ki is mondta: „Csodákat élünk át na-

házba került családtagjaira. Az ellátásra neki és a munkáját segítő ápolónőknek már nem marad energiájuk – fűzte hozzá Krisztina –, elég, hogy magát a gyógyító munkát végzik.

Micsoda feladatot vállalt magára ez a törekeny asszony! – mondták a résztvevők az alkalom végeztével.

Am a doktornő nem engedte, hogy őt méltassák. Azt sem, hogy vele interjú készüljön. Meg is mondta: Krisztusra irányuljon az olvasók fi-

Dr. Keszi Krisztina az EKME rendezvényén

FOTO: VITÁLIS JUDIT

gypontja.” Nem ritka, hogy a legsúlyosabb agyi maláriával hoznak hozzájuk egy beteget, egy élő halottat. Két nap múlva pedig ez a tehetetlen ember talpra áll, s siet haza a családjához, ahol mérhetetlenül nagy szükség van rá.

Az afrikai szegénységet diaképekkel is szemléltette az előadó. A falu egyszerű kunyhóitól kezdve a klinika „körterméig”, ahol a betegek mellett a földön alszanak a rokonok, akiknek feladata, hogy főzzenek kór-

gypontja.” Nem ritka, hogy a legsúlyosabb agyi maláriával hoznak hozzájuk egy beteget, egy élő halottat. Két nap múlva pedig ez a tehetetlen ember talpra áll, s siet haza a családjához, ahol mérhetetlenül nagy szükség van rá.

Magáról csak ennyit mondott a doktornő: „Én nem bátor vagyok, hanem engedelmes.”

■ B. PINTÉR MÁRTA

A PÜSPÖKI TANÁCS FELHÍVÁSA

Gyűjtés Haiti megsegítésére

A Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsa bizalommal kéri a gyülekezeteket, hogy pénzügyi támogatással és segélyes munkátokkal. Javasoljuk, hogy az egyik következő vasárnap perselypénzt a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet számlaszámára utalják át. Hordozzuk továbbá imádságban a szenvedők ügyét.

Budapest, 2010. január 25.

■ ITT ZS JÁNOS *elnök-püspök*,
GÁNC S PÉTER *püspök*, DR. FABINY TAMÁS *püspök*

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet nemzeti körtelevélben már a földregéset követő első napokban meg-

kezdte a segítségnyújtást – élelmiszert, ivóvizet, gyógyászati eszközöket oszt a bajba jutottaknak. Az adományok célba juttatását magyar munkatárs koordinálja a helyszínen.

Segélyszervezetünket sokan keresték meg telefonon vagy levélben, arról érdeklődve, hogyan lehet a haiti károsultakat támogatni. Az adományozni kívánó gyülekezetek, magánszemélyek és cégek felajánlásait az alábbi csatornákon juttathatják el hozzánk.

Csekken vagy átutalással az OTP 11705008-20464565 számlaszámra. On-line a www.segelyszervezet.hu oldalon lehet átutalni pénzügyi adományt. Csekket az 1/205-3955-ös telefonszámon lehet kérni.

HIRDETÉS

Meghívó

A Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) 2010. március 5–6-án tanulmányi konferenciát rendez Révfülpön az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban *A Luther-rózsa színei – Anyanyelv – egyház – nemzet* címmel. A konferencia pénteken, március 5-én 17 órakor kezdődik, és szombaton 16 órakor fejeződik be.

A tervezett előadások a következők:

- *A magyar–szlovák kérdés keresztény megközelítésben* – Káfer István, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzora
- *A zsolnai zsinat (1610) határozatainak máig ható jelentősége* – Kertész Botond történész
- *A népek kialakulásának teológiai értékelése az ószövetségi őstörténetben* – Bányó György, a pozsonyi egyetem teológiai karának professzora
- *Értelmiségi két kultúrában* – Hunčík Péter pszichológus-pszichiáter, író (Dunaszerdahely)

Az előadásokon kívül áhítatok, kerekasztal-beszélgetés, záró istentisztelet úrvacsoraosztással, Fabiny Tamás püspök szolgálatával.

Résztvételi díj szállással, háromszori étkezéssel: 5100 forint. Jelentkezés február 20-ig, kizárólag írásban, postai úton (8253 Révfülp, Fűredi út 1.) vagy e-mailben: revfulop@lutheran.hu

Szeretettel várjuk a téma iránt érdeklődő Testvéreinket országhatáron innen és túlról.

A Maek nevében

id. Zászkalicsky Pál nyugalmazott lelkész, titkár

HIRDETÉS

mtv

Útmutató – Az egyházak szerepe a magyar társadalomban címmel láthatunk összeállítást február 7-én, vasárnap a Magyar Televízióban. A műsor az m1-en 11.05-kor, az m2-n 14.05-kor kezdődik. Közreműködik: Tomka Miklós, Kamarás István, Fábri György és Tökécszi László. Szerkesztő: Nagy László, rendező: Nemes Takách Ágnes.

Kézzel írt Újtestamentum

► Két évvel ezelőtt nagyot álmodott a budavári gyülekezet: az Újszövetség lemásolására vállalkoztak a hívek. Az azóta eltelt időben nemcsak kitétek a pontot a Jelenések könyvét záró ámen után, hanem használatba is vetették a négerbarna marhabőrbe kötött, csatokkal díszített kötetet. A kezdeményezés és a „kivitelezés” részleteiről Bence Imrével, a gyülekezet egyik lelkészével és Sólyom Anikó másodfelügyelővel, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium hitoktatójával Vitális Judit beszélgett.

Bence Imre: Sokat törtük a fejünket, hogy miként is emlékezzünk meg gyülekezetünkben a Biblia évről. Végül két ötlet valósult meg. Az egyik a „szívek vendéglője” volt, amelybe tetszés szerint mindenki beleírhatta a nevét, a legkedvesebb igéjét vagy épp a biztonságtételét. A másik tervünk pedig a kézzel írt Biblia, pontosabban a kézzel írt Újszövetség elkészítése volt. 2008-ban az ökumenikus imahéten kezdtük el a másolást.

Sólyom Anikó: Nem sokkal a Biblia éve meghirdetése előtt egy egyházi delegációval Észak-Rajna-Vesztfáliában jártam, ahol a szakmai program keretében egy bibliamúzeumba – de talán pontosabb úgy fogalmazni, hogy bibliaműhelybe – is eljuttattam. A kiállításon nemcsak a Biblia keletkezését mutatták be, de például a papiruszt is meg lehetett tapintani. Az ott látott minta alapján valósítottuk meg nemcsak Budavárran, hanem a Deák téri evangélikus gim-

napóriával különítettünk el egy kis zugot, és a középkori bibliamásolócelláinak hangulatát próbáltuk felidézni. A lapokra témához illő metszetek, rajzok másolatai, régi tekercsetek megörökítő fotók – és így tovább – kerültek. A másolópuhított filcterítővel takartuk le, elhelyeztük rajta a másolandó Bibliát és az ívekbe fűzött papírt, egy csoportba másológókat készítettünk be, és kis mécses is tettünk az asztalra.

– Bärmikor be lehetett menni a templomba másolni?

B. I.: Igen, de a fűtési szezonban általában csak közvetlenül az istentisztelet előtt vagy után telepedtek oda a pulthoz az emberek, vagy pedig hivatali időben bent a gyülekezeti teremben másoltak. Amikor a fűtési szezon végét ért, sokkal többen jöttek, és érezhetően felgyorsult a munka. Előfordult, hogy azt láttuk, nyitva van a templom, és mindössze egy szál gyertya világít a sarokban. Az illető annyira belefeledkezett a másolásba, hogy észre sem vette, odakint közben besötétedett.

S. A.: Tavaly év elején már nem sok hiányzott ahhoz, hogy befejezzük a másolást. Ekkor már nem a templomban folyt a munka, hanem családról családra járt a kézirat. Egy idősebb hölgy férje mosolyogva mesélte, hogy amikor a felesége másolt, nem lehetett hozzászólni, és az egész családnak lábujjhegyen kellett közlekednie a lakásban.

B. I.: Amikor elindítottuk a kezdeményezést, nem egyszerűen csak a másolásnak akartunk teret adni, hanem az elcsendesedésnek – ezzel együtt pedig az Istennel való kapcsolat megerősödésének – is. Hiszen egészen másképp olvas az ember

– Az oldalakon szállás és gömbölyűen formált betűk, lendületes-határozott és „reszkető” írásképek váltogatják egymást. Lehet tudni, hogy pontosan hányan vettek részt a másolásban?

B. I.: Nem vezetünk listát arról, hogy ki kapcsolódott be a munkába, és utólag nagy – ha nem éppen lehetetlen – feladat lenne összeszámolni, hányféle kézírás van az elkészült Újszövetségben. De még ha ez sikerülne is, akkor sem tudnánk pontosan, hogy mennyien dolgoztunk rajta, mert vannak olyanok, akik részt vettek ugyan a másolásban, de az ív, amelyre írtak, nem lett bekötve.

S. A.: Előfordult például, hogy valaki visszalapozott a kikészített Bibliában, és egy hosszú szakaszt kétszer is lemásoltunk, egy másik alkalommal pedig egy idősebb néni megfordította az ívet, és fejfelé írt rá. Ilyenkor a teljes ívet újra kellett írni.

– Ha valaki belelapoz a könyvbe, nem csak „betűtengerrel” találkozunk. Az illusztrációk kinek, kiknek a keze munkáját dicsérik?

S. A.: Richly Zsolt grafikus, gyülekezetünk tagja az evangélisták szimbólumait rajzolta meg, az ifjúságunkhoz tartozó Vida Léta és a Czenthe lányok – Anna, Kata és Lili – pedig az evangéliumok történeti közül jelenítették meg néhányat.

– Arról még nem esett szó, hogy miként boldogultak a könyv bekötésével.

B. I.: Előzetesen nagyon sok segítséget kaptunk az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) restaurálóműhelyének egyik munkatársától. Tanácsokkal látott el bennünket például a tekintetben, hogy milyen szempontok alapján – szálirány, vastagság és így tovább – válasszunk papírt, vagy hogy mekkora margót hagyjunk ahhoz, hogy szépen nyitható legyen a Biblia. A másolás befejeztével a teleírt íveket az OSZK egyik munkatársa kötötte be.

Az utolsó simításokkal október közepére készült el; az Újszövetséget bibliavasárnap (a reformáció ünnepét megelőző vasárnap – a szerk.) helyeztük el az oltáron. Azóta is ez az „ol-tárbibliánk” – noha teológiaiilag ez nem helyes, mert egy teljes Szentírásnak kellene ott lennie. Bibliavasárnap egyébként ebből a könyvből olvastuk fel az aznapra kijelölt újszövetségi igazságokat, de a kézírás kibogarászása nem mindig könnyű, ezért nem vezetjük be azt a gyakorlatot, hogy állandó jelleggel ezt használjuk.

– A teljes Szentírást említette. Tervezik az Ószövetség lemásolását is?

B. I.: Az Ótestamentumot sokkal nehezebb (lehet) másolni, mert míg, mondjuk, Jézus példázatai magukkal ragadják az embert, addig a nemzet-ségtáblákkal nem olyan könnyű „megbirkózni”. Amikor elkészültünk az Újtestamentum lemásolásával, nagyon lelkesek voltunk, de most úgy érezzük, egyelőre nem érett meg bennünk az elhatározás, hogy tényleg belevágnunk a dologba.

Közelkép Visky Andrásról

Az édesanyját már korábbról „ismertem”. A színpadról, a Júlia című monodrámából. Alakja – Dér Denisa megformálásában – ott állt előttem akkor is, amikor kezembe vettem a legkisebb fiával, Visky Andrással készített interjúkötetet. Magáról Visky Andrásról azonban úgyszólván semmit nem tudtam – leszámítva azt, hogy a Protestáns Újságírók Szövetsége 2005-ben első ízben őt tüntette ki a Rát Mátyás-életműdíjjal.

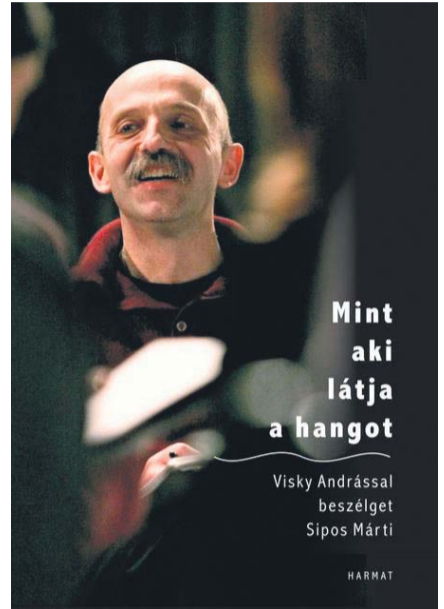
Most már – miután rövid időn belül harmadszor is végigolvastam a *Mint aki látja a hangot* című könyvet – talán elmondhatom: őt is ismerem. S ha akarnám, sorolhatnám a pusztán tényeket, hogy mikor mit írt, mit tett. De nem ezek számítnak. Illetve ezek is számítnak – hiszen ezek az események (is) formálták –, de hogy milyenné, az sokkal, de sokkal fontosabb, érdekesebb, izgalmasabb.

Így gondoltam ezt Sörös Márta is, aki a már említett monodrámából kiindulva (hogy élt meg édesanyja, amikor az 1956-os koncepciók perék után református lelkész férjét bebörtönözték, őt pedig hét kisgyermekével a román pusztába egyik lágerfalujába telepítették) beszélgetett Visky Andrásal. Hangsúlyozom, beszélgett. Mert nem egyszerűen kérdések záporát zúdította a vele szemben ülő író-dramaturgra, hanem „együtt lélegzett” vele; lépésenként – időnként egyetértve, más-kor meg vitatkozva az elhangzottakkal – „ásott” egyre mélyebbre és mélyebbre.

S hogy akkor milyen ember is tulajdonképpen a Kolozsvári Állami Magyar Színház művészeti igazgatója, a Babeş-Bolyai Tudományegye-

gyok, hanem azt a képet is, aki valójában vagyok. A katarzis pillanatában nemcsak azt élem meg, hogy nincs remény, hanem azt is, hogy csak remény van.”

Például olyan ember, aki többre tartja „a jelentékeny bukást, ami valamiféle radikális önszemléltre kész-

– semmint egy langymeleg sikert, ami a pillanatnyi, álságos túlélésben segít.”

Például olyan ember, aki – még ha gyerekfejjel is, de a saját bőrére tapasztalta meg, milyen rabságban élni – így gondolkodik fogságról és szabadságról: „A fogság arra kényszeríti az embert, hogy alapkérdéseket tegyen fel önmaga számára: Tulajdonképpen mit is vettek el tőlem? Meg kell tudni válaszolni ezt a kérdést. S ha az a végső válaszod, hogy azáltal, hogy mindenedet elkobozták, mindentől megfosztottak, akkor teljes mértékben a hatalmi játszmák tárgyává váltál. De ha arra a válasza jutsz, hogy van, amit

„Azt a jézusi felszólítást, hogy »Szeressétek ellenségeiteket!«, mindenki ismeri. Ennél keményebb mondat aligha van az evangéliumban, nem véletlenül került fel ez a kereszténység falvédőjére, védekezésből. Aforizmává változtattuk ezt is, hogy ne legyen dolgunk vele. [...] Nem is éljük meg, hiszen nincsenek ellenségeink. Jézus nem azt mondja, hogy majd, ha lesznek ellenségeid, hanem azt a kérdést teszi fel, hogy vajon vannak-e ellenségeid. S ha vannak, vajon nem arctalanok-e? Magyarország ketté van szakadva, de a két oldalon nem arcok tekintenek arcokba. Vannak barátaink, akik hívő embereknek vallják magukat, és időnként meglepően gyűlölködő mondatokat vágnak a másik oldalon levők fejéhez. Ilyenkor azt szoktam nekik mondani: »Rendben van. Te gyűlölöd azt az embert. Nagyon helyes. Akkor végre van egy ellenséged, jó helyzetben vagy. Mától kezdve tehát az a feladatod, hogy szeresd ellenségeidet, ne általánosan, hanem keresd meg és találd meg azt a konkrét situációt, amikor kifejezheted iránta a szeretetedet. Személyesen építsd felé a szeretetet! A személytelen szeretet a gyűlölet egyik formája. Hívő ember vagy, imádkozz érte addig, amíg meg nem születik benned a szeretet iránta!« Tehát a »Szeresd az ellenséged!« felszólítás feladat, és ennek a teljesítése az ellenségeddel való személyes viszony kialakításával kezdődik. [...] Mert ha nem teszed meg, akkor te magad is az ellenségeskedés spirálját görgeted tovább.”

tem Színháztudomány és Televízió Karának docense, aki a kötet függelékében a titulusai felsorolásánál azt is fontosnak tartotta megemlíteni, hogy „férj és apa; hol mester, hol tanítvány”?

Például olyan ember, aki sokszor sokkal jobban érzi magát a színházban, mint a templomban... – noha előbbi nagyon is „templomi” tulajdonságokkal jellemzi: „A színháznak, illetve a műalkotásnak számomra nem az a feladata, hogy aloéval kenegessen. A művészi alkotás arra hivatott, hogy radikális kérdéseket tegyen fel. A jó színház célja végül is az, hogy egy homályban maradó tükörbe helyezzen engem, de ebben a tükörben ne csak azt a képet lássam, aki va-

nem tudnak elvenni tőled, és az összehasonlíthatatlanul több annál, mint amit elvettek, akkor visszanyerheted a világban való létezésed örömeit. [...] A szabadtársnak az a jele, ha az elveszetségben, az alulmaradásban, a hátrátételben, a kudarcban megéled a számontartottságod kegyelmét.”

Visky András tehát olyan ember, aki... – de inkább olvassák el a könyvet!

■ VITÁLIS JUDIT

Mint aki látja a hangot – Visky Andrásal beszélget Sörös Márta. Harmat, Budapest, 2009. Ára: 2500 forint.

FOTO: SÓLYOM ANIKÓ

náziumban is a bibliamásolást. Igaz, a diákokkal „csak” *Máté evangéliumát* „vettük végig”.

– *Hol, milyen körülmények között folyt a munka?*

S. A.: A diplom egyik sarkában

egy bibliai szakaszt, amikor utána betűhíven papírra kell vetnie. A biblióróra járók közül többen is elmondták, hogy sok olyan dologra figyeltek fel a szövegben, amit korábban egyáltalán nem vettek észre.

Visky András: Júlia

A legutóbbi országos evangélizáción elhangzott *Visky András Júlia* című monodrámája *Dér Denisa* előadásában. Sokakra nagy hatást gyakorolt, azóta több gyülekezet is meghívta.

A piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban (Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.) a következő hónapokban három konferencia (Aliansz teológiai műhely, missziói konzultáció, missziói konferencia) keretébe is beillesztették az előadást. Ezeket szeretettel látunk mindenkit, azokat is, akik nem vesznek részt a konferenciákon. Az előadások február 15-én, március 23-án és július 5-én 19 órakor kezdődnek. A belépés ingyenes, adományt elfogadunk.

Szeverényi János

Visky András: Júlia monodrámája Dér Denisa előadásában

Egyre népszerűbb az El Camino

A 2010-es Szent Jakab-évben minden eddiginél több, közel negyedmillió ember járhatja végig a Santiago de Compostelába vezető zarándokutat a katolikus egyház reményei szerint.

Az 1980-as évek második fele óta reneszánszát élő *El Camino* egyre több zarándokot vonz, különösen azokban az években, amelyekben az

utolsó napján tartott ceremónián összegyűlt több száz zarándokot XVI. Benedek pápa levélben köszöntötte.

Az idén várható „tumultus” azonban csak kis részben köszönhető a szűk értelemben vett zarándokoknak. A 2,7 milliós Galicia tartomány és fővárosa, az alig százezres Santiago de Compostela 2010-ben tízmillió turistára számít. Összehasonlításképpen: ekkora látogatottságot tűzött ki célul a tizenhárom milliós Isztambul is, amely idén Európa egyik kulturális fővárosa.

A város igyekszik felkészülni a nagyszámú látogatóra. Santiagóban napi öt zarándokmisét tartanak majd, és tíz új szálláshely is nyílik. A szervezők „modern szent évet” szeretnének, amely nemcsak a zarándoklat történelmi múltjára épít, hanem egy „új, korszerű spirituálisra is rávilágít” – mondta Ignacio Santos, a szervezésért felelős Xacobeo konzorcium vezetője.

A Szent Jakab-út, amelyet spanyol neve (Camino de Santiago) után gyakran csak El Caminóként emlegetnek, az északnyugat-spanyolorsági Santiago de Compostelába vezető, nagy múltú keresztény zarándokút. A legenda szerint itt, Galiciában tértett hét éven át idősebb Jakab apostol, akinek holttestét tanítványai hozták vissza ide, miután Kr.u. 44-ben Heródes Agrippa karddal kivégeztette Palesztinában. A feltételezett sírt csak 813-ban találta meg egy remete, akit különös fény vezetett el a helyhez. Innen jön a város

Zarándokok pihennek az útvonalat jelző kagyló alatt

idősebb Jakab apostol születésnapja, július 25-e vasárnapra esik. Az ilyen, Szent Jakab-évnek nevezett esztendőben mindig megugrik a zarándokok száma: 1993-ban 99 ezren, 1999-ben 154 ezren, 2004-ben pedig már 180 ezren tették meg legalább az utolsó száz kilométert. Ennyi szükséges ugyanis a hivatalos zarándoklevél megszerzéséhez. Egy régi hagyomány szerint aki ilyen évben teljesíti az utat, az oklevél mellett teljes bűnbocsánatot is nyer.

Útjelző tábla 195 kilométerre Santiago de Compostelától

2010 újra Szent Jakab-év, egészen pontosan a 119. a sorban, mióta 1122-ben bevezették számontartásukat. *Julian Barrio Barrio*, Santiago érseke december 31-én a város katedrálisának kapujára mért három kalapácsütéssel ünnepélyesen megnyitotta a szent évet, amelynek folyamán az egyház nem kevesebb mint 240 ezer zarándokra számít az El Caminón. Az óév

neve is: Santiago Szent Jakabot, campus stellae, azaz compostela pedig a csillagok földjét jelenti.

A hagyomány szerinti sírhely fölé később katedrális emeltek, amely az idők folyamán Róma és Jeruzsálem után a katolikus világ harmadik legfontosabb búcsújáró helyévé vált.

► MTI

Nemcsak embert, hanem cipőt is próbál a zarándokút

Hidrológiai jelenség leírása János evangéliumában

János evangéliuma 5. fejezetében Jézus a Betesda-fürdőben találkozik egy harmincnégy éves béna emberrel, és megkérdezi tőle: „Akarsz-e meggyógyulni?” A beteg azt feleli: „Uram, nincs emberem, hogy amint felkavarodik a víz, beemeljen a medencébe: amíg én megyek, más lép be előttem.” Mindezt azért mondta, mert „betegek, vakok, sorvadások tömege feküdt ezekben (és várták a víz megmozdulását. Mert az Úr angyala időnként szállt a medencére, és felkavarta a vizet: aki elsőnek lépett bele a víz felkavarása után, egészséges lett, bármilyen betegségben is szenvedett). Jézus azt mondta neki: »Kelj fel, vedd az ágyadat, és járj!« Az ember azonnal meggyógyult.”

Sokáig nem tulajdonítottam a hidrológia szempontjából jelentőséget a medence időszakos felkavarodása leírásának, de mint a karsztforrások vízhozam-változásával foglalkozó geológus, megismertem, hogy működnek úgynevezett szivornyás források. Kiderült, hogy Magyarországon három ilyen forrás van, melyek közül kettő Jószaftó közelében fakad. Az egyik a nagyon régen ismert Lófej-forrás, ettől délre a Nagy-Tohonya-forrás a falu határában található.

Karsztos területen a lehulló csapadék nem felszíni patakokat, hanem felszín alatti vízfolyásokat hoz létre, melyek a hegy lábánál forrás alakjában jelennek meg. A csőszerű forrásjárásban a visszaduzzasztás hatására terem képződhet, ha a mészkőnél tiszser kisebb mértékben oldódó dolomitból kerül a vízfolyás útjába. Ebben az esetben a terem után elvékonyodó járat alakul ki a dolomit és a mészkő határán. Ha a terem aljától a tetejéig emelkedő, majd a terem alsó szintjére visszatérő leszívó cső keletkezik, akkor ezt a jelenséget a teremmel együtt szivornyának nevezzük. Ha a patak a terem feltölti vízzel, akkor a rendszer magától leszívódik a görbe leszívó hatás fizikai elve alapján. Ebben az esetben – többé-kevésbé szabályos időközönként (néhány óránként vagy többnaponként) – csapadék hatása nélkül is áradás jelenik meg a forráson. A jelenség neve szivornyás kitérés.

A Jószaftó környékén lakó emberek ezt az időszakos kitérést „természetfeletti” jelenségnek tulajdonították, ezért Magyarországon sárkánylegendák alakultak ki e források viselkedésének magyarázatára. Ezért írta meg a közeli Kelemeren lakó *Tompa Mihály Lófő* című versét, amely nagyon szép költői feldolgozása a nép körében kialakult legendának. Ezért hívják hazánk harmadik szivornyás forrását a Mecsek hegységben, Orfű közelében Sárkány-kútnak.

Felújítják a kamalduli remeteséget Majkon

Turisztikai központtá alakítják és felújítják a kamalduli szerzetesek 275 éve épült központját az Oroszlány közelében fekvő Majkon. A főépület rekonstrukciója után patikamúzeumot alakítanak ki – mivel a kamalduliak saját patikát működtettek, és gyógynövények természetével foglalkoztak –, valamint könyvtárat hoznak létre.

A kamalduli remeteséget 1733-ban kezdték el építeni Majkon, az első remetelak alapkövét Esterházy József tette le. A remeteség II. József 1782-es rendeletéig virágzott, amikor a rendet feloszlatták.

► MTI

Egyik barátommal megállapítottuk, hogy a Kárpát-medencében összesen kilenc szivornyás forrás működik. Ezek közül az egyik leghíresebb az Erdélyben fakadó úgyneve-

ta evangéliumában, hogy Jézus meggyógyította a béna embert a Betesda-fürdőben. Azt mondták, hogy Jeruzsálemben sehol sem lehet találni Betesda-fürdőt, és a korabeli iro-

A Betesda-fürdő feltárt maradványai Jeruzsálemben

zett kalugyeri Dagadó-forrás. Amikor ezt személyesen megtekintettük, mellette egy ortodox apácázárdát találtunk. Kiderült, hogy e forrás „természetfeletti” tulajdonságát gyógyhatásként értékelik. Ez az oka annak, hogy különböző betegségekben szenvedő embereket a Dagadó-forrás hideg karsztvizében gyógyítanak meg. Tudjuk, hogy a hit nagy dolog, ezért bizonyára egyesek valóban gyógyultak távoznak a kezelés után. Nyilvánvaló azonban, hogy a hideg karsztvíznek általában nincs gyógyító hatása.

A fenti tapasztalatok után értettem meg, hogy az ókorban a Betesda-forrást is gyógyforrásnak tekintették, mert rendszeresen csapadék nélküli kitérésai voltak. Azt a feltételezést, hogy a Betesda-forrás is időszakos forrásként működött, a jeruzsálemi Földtani Intézet hidrogeológusa is igazolta, ez geológus barátaim segítségével tudtam meg. Izraelben ugyanis nagyobb kiterjedésű karsztos területek vannak, és a karsztforrások vizét már Jézus korában felszín alatti alagutakon a város alá vezették vízellátás és fürdés céljából.

A vallásellenes kritika sok évtizeddel ezelőtt azt állította, hogy János nem mondott igazat, amikor azt ír-

dalomban sehol sem említik meg a fürdő nevét. A legutóbbi időben azonban kiderült, hogy a fürdő nevét a Kumráni-barlangban talált iratok egy helyen megemlíti. Másrészt néhány évvel ezelőtt a régészek huszonöt méter mélyen megtalálták a Betesda-fürdő maradványait.

Aki ismeri Jeruzsálem történetét, az tudja, hogy a várost a keresztény és az iszlám vallás is sajátjának tekinti. Ez az oka annak, hogy a Jeruzsálem szent helyein épült templomokat a történelem során sok alkalommal lerombolták és újjáépítették. Így történt 70 körül a zsidók és a rómaiak közötti háború végén is, amikor a rómaiak Jeruzsálemet teljesen elpusztították, és a babiloniak által Kr. e. 580-ban lerombolt második templom helyére is római szentélyt építettek.

A régészek munkája nyomán bebizonyosodott, hogy a Betesda-fürdő oszlopcarnoka pontosan olyan volt, amilyennek János leírta. A béna ember válaszában pedig benne volt az is, hogy a fürdőt egy szivornyás forrás látta el vízzel.

■ MAUCHA LÁSZLÓ

A szerző nyugalmazott okleveles geológus

EVÉLET-EST

Az Evangelikus Élet legközelebbi rendezvényén Zarándokcipőben a Szentföldön címmel hetilapunk főszerkesztője, T. Pintér Károly tart vetített képes előadást.

Február 4., csütörtök 18 órakor a Fehér Páva zarándokszálló éttermének pinchehelyiségében (1091 Budapest, Üllői út 7., a Kálvin tértől egy percre; az épületben van lift)

A részvétel ingyenes.

A magyar kultúra hete a Benkában

A szarvasi Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvodában is évek óta megemlékeznek a magyar kultúra napjáról, idén azonban az intézmény – a magyar nyelv és kultúra iránti elkötelezettsége okán – egy egész héten át tartó programsorozattal várta a diákokat.

hattak az érdeklődők. Az osztályközösségek nemes vetélkedése az iskolai történelemversenyen folytatódott, ahol évfolyamonként mérhették össze tudásukat a négyfős csapatok.

Kellemes perceket szereztek egymásnak azok a gyerekek is, akik a felolvasó-délutánon legkedvesebb regé-

idéztek a névadó, Benka Gyula életét, hogy a benkás diákok minél többet tudjanak a nagy elődről. Így idén a jó kézügyességgel megáldott gyerekek portrékészítésre vállalkozhattak, s a legjobban sikerült munkák az iskola falairól köszönnek majd vissza.

A mai felgyorsult világban nyitottnak kell lenni a filmes alkotások iránt is: a felső tagozat első kötelező olvasmányához kedvcsinálónaként *A Pál utcai fiúk* „rövidfilmváltozatát” – *Geszti Péter* ajánlásával – vetítették le az ötödikeseknek *A nagy könyv* címmel futott televíziós sorozatból.

A leghatékosabb benkás diákok a területi Kazinczy-versenyen, illetve az Orosházi Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium által megrendezett Kölcsey Ferenc versmondó, ének- és rajzversenyen képviselték iskolájukat, s kiváló teljesítményüknek köszönhetően egy első, egy második és egy harmadik helyezéssel tértek haza.

A hét méltó zárásaként a hatodik évfolyamosok ünnepi műsorral emlékeztek meg a jeles napról. Felelevenítették a *Himnusz* keletkezésének történetét, s magyar írók, költők gondolatait tolmácsolták nyelvről, művészetéről, életről.

■ HOVORKÁNÉ HEGEDŰS HAJNALKA

A SZERZŐ FELVÉTELE

A tantestület humán munkaközössége reggelente – az iskolarádióon keresztül – műveltségi vetélkedőre invitálta a gyerekeket. *Benka Gyula* életútja, Magyarország kiemelkedő kulturális emlékei, irodalmi és nyelvészeti rekordok Európából és a tengerentúlról – e témák közül választ-

nyüket mutatták be társaiknak; sok kortárs gyermekirodalmi alkotás elevenedett meg mindenki örömeire. Akik pedig írói vénájukat szerették volna megcsillogtatni, esszéíró versenyen vehettek részt, melynek témája a magyar nyelv szépsége volt.

Az iskolában, ha csak tehetik, fel-

Orosházi Kölcsey-verseny

▶ A magyar kultúra ünnepén, január 22-én immár nyolcadszor gyűltek össze Orosházán kis és nagy diákok az egész országból, hogy megmutassák: él még a vers, és benne él a magyar nyelv ezeknek a ragyogó szemű fiataloknak a lelkében. A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium tárt karokkal várta az ország minden pontjáról az evangélikus iskolák versenyzőit.

Az elmúlt nyolc évben azonban nemcsak keresztény iskolák fogadták el a meghívást, hanem a környék más intézményei is, ezzel vált egyre rangosabbá a Kölcsey-verseny. A kereszt-

tény ember azonban magyarságát nemcsak nyelvén, nemcsak a népdalok tiszta igazában éli meg, hanem abban is, ahogyan lát, ahogyan alkot. Ezért ebben az évben fotó- és rajzpályázat is hirdettek, amelyek keretében nívós alkotások készültek.

A versenyt *Jantos Istvánné*, az intézmény igazgatója nyitotta meg. A zsűriben rangos zenepedagógusok, magyar szakos tanárok, az evangélikus egyház oktatási osztályának munkatársai, a város iskoláinak vezetői és a gyülekezet kántora kaptak helyet. A versenyt *Oláh Rita* magyartanár, *Domjáné Szólik Anikó* énektanár és *Celuskáné Csepregi Alicia* rajztanár készítette elő és bonyolította le. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével *Pokorni Zoltán* országgyűlési képviselő is.

■ KOPF ANDRÁS

FOTÓK: RIBÁRSZKI ÁKOS

Egy-két mondatos áhítatok

Repülj! • *Amikor és amiért csak lehet, mondd ki: Köszönöm, köszönöm, köszönöm! Engedd, hogy szárnyaira vegyen az elégedettség angyala!*

Aki ellátogat a főváros XV. kerületébe, és rászánva az időt elolvassa a mintegy száz méter hosszúságban látható tárlaton *Háló Gyula* baptista lelképásztornak, költőnek, a *Békehírnök* című baptista hetilap felelős szerkesztőjének gondolatait, majd elmélyed a hozzájuk tartozó illusztrációkban, valóban úgy érezheti: az elégedettség angyalszárnyain kezd el repülni.

Mert ezekben a meditációs gondolatokban elmerülve találkozhatunk önmagunkkal, szembesülhetünk az élet nagy kérdéseivel, miközben azt

érezhetjük: az isteni bölcsesség láthatatlan leple ölel körbe bennünket. Az esztendő minden napjára írt üzeneteket jól kiegészítik a hozzájuk készített, egyforma méretű képzőművészeti alkotások – *Artnér Ilona*, *Lehel Endre*, *Mikó F. László* és *Volker Schwarz* munkái.

A Pestújhelyen március végéig látható tárlat egyelőre vándorkiállítás keretében tekinthető meg, de az alkotók bíznak abban, hogy egyszer album formájában is kézbe vehető lesz az összeállítás anyaga.

■ – Bzs –

365 belső lépés 100 méteren – Pestújhelyi Községi Ház, 1158 Budapest, Szűcs István u. 45.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Nagy Edit, a közösségi ház munkatársa, *Mikó F. László*, *Artnér Ilona*, *Háló Gyula*, *Lehel Endre* és *Volker Schwarz* a kiállítás megnyitón

Napi adagok – 7. hét

VASÁRNAP

„...legyetek mennyei Atyátoknak fiai, aki felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak...” (Mt 5,45)

Így is – úgy is • Ha jók, szeresd azért az embereket, mert megérdemlik! Ha rosszak, azért, hogy jók lehessenek!

HÉTFŐ

Iránymutatás • Az ismeret lámpása mutat utat a félelem ködében.

KEDD

A jólét hamissága • A hosszan tartó jólét kiegyeteli lelked termőtalaját.

SZERDA

Ismerd kincseid! • Tudd, hogy miben vagy külön!

CSÜTÖRTÖK

Nőj fel! • Ha érett akarsz lenni, törődj önzetlenül másokkal! Tanúsíts őszinte érdeklődést sorsuk iránt!

PÉNTEK

Saját kulccsal • Minden lehetőség egy ajtó, amit csak az alkalom kulcsával nyithatsz ki.

SZOMBAT

A boldogság titka • Él a meggyőződésed szerint!

(Részlet *Háló Gyulának a kiállítás alapját képező könyvéből*)

Kassai szereplés

A Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház február 8-án este 7-kor Kassán, a Thália Színházban adja elő *Madách Imre Az ember tragédiája* című darabját *Udvaros Béla* rendezésében. A társulat az est teljes bevételét a kassai színház megsegítésére ajánlja fel. A színészek az előadás előtt megkoszorúzzák *II. Rákóczi Ferenc* és anyja, *Zrínyi Ilona* sírját a Szent Erzsébet-székesegyházban.

HIRDETÉS

Felhívás • A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Püspöki Hivatala értesíti a hatéves képzésben részesült, 2008 augusztusa előtt ordinált beosztott lelkészeket, hogy a 2010. június 10-re tervezett parókusi alkalmassági vizsgálatra 2010. február 20-ig kell írásban jelentkezni a püspöki hivatalban (9001 Győr, Pf. 1639). A püspöki hivatal a jelentkezések beérkezése után küldi ki az írásbeli feladatok és a szóbeli tételek anyagát.

Kilenc nyolcad ökumené Miskolcon

► Folytatás az 1. oldalról

Dr. Ternyák Csaba egri érsek igei szolgálatában kiemelte az egymás felé már megtett hosszú utat és vágyát a közös eucharisztia (úrvacsora) megélésére. Az imádság egy csodálatos formájára, a dicsőítésre buzdított a 146. zoltár alapján *Kocsis Fülöp* görög katolikus püspök. Közösen dicsőíteni az Istent: ez az igazi közösség alapja – állapította meg.

voltak a családtagok között, de a „technika angyalának” köszönhetően úgy mosódott össze a két kép, hogy a végeredményen az egymásra neheztelők éppen átkarolták egymást. A Jóisten csodája – fejtette ki a püspök –, hogy Isten Szentlelke a múlt nyomorúságaiból ma új és egy népet formál magának. Ennek az egységnek az az alapja, hogy Jézus itt van köztünk.

Krisztus feltámadt; Isten országa életünk legbiztosabb valósága – állapította meg *Csomós József*, a Tiszán-

FOTO: RÁCOK ANDRÁS

Egy emléket idézte föl szemléltetésképpen *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke abból az időből, amikor többnyire még filmre fényképeztünk. Keresztapja a látogatásai alkalmával megörökített két családot, de úgy, hogy közben elfelejtette továbbtekerni a filmet. Két olyan családot fotózott le, ahol feszültségek

pította meg *Csomós József*, a Tiszán-
innyi Református Egyházkerület püspöke.

Imádságok, énekek, az egyetemi lelkészség kórusának szolgálata és a közel ezer jelen levő testvér imádsága által az egybegyűltek megélhették a Krisztusban hívők egységének csodáját.

■ SÁNDOR FRIGYES

Istentisztelet Szarvason...

FOTO: SMIDELIUSZ ANDRÁS

Az ökumenikus imahét keretében tartottak istentiszteletet január 21-én Szarvason. A közelmúltban felújított Ótemplomban közösen szolgált *Gáncs Péter* déli kerületi evangélikus és *dr. Kiss-Rigó László* szeged-csanádi katolikus megyés püspök. Az alkalmon – melyen szép számmal gyűltek össze a különböző felekezetekből érkezett hívek – a katolikus egyházvezető hirdette Isten ígését.

■ S. A.

...és Uraiújfaluban

Az ökumenikus imahéten *Ittész János*, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke szerdán Esztergomban a református templomban, csütörtökön Székesfehérváron a baptista imaházban, szombaton pedig a veszprémi Szent Margit-plébániatemplomban hirdette Isten ígését. Az imahét zárónapján, vasárnap este a Vas megyei Uraiújfalu evangélikus temploma adott helyet annak az ünnepi istentiszteletnek (*képiünkön*), melyen *dr. Veres András* szombathelyi római katolikus megyés püspök, valamint *Ittész János* szolgált igehirdetéssel a nagyszámú gyülekezet előtt. A történelmi jelentőségű alkalmon részt vettek a környékbeli egyházközösségek hívei, lelképásztorai, valamint *Rostáné Piri Magda*, a Vasi Evangélikus Egyházmezei esperese.

■ MENYES GYULA felvétele

I M A H É T

► Az alábbiakban egyházunk elnök-püspökének, *Ittész Jánosnak* a 2010-es ökumenikus imahét zárónapján, január 24-én az uraiújfalu evangélikus templomban elmondott igehirdetését közöljük.

„Hiszen az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, béke és a Szentlelkben való öröm; mert aki ebben szolgál Krisztusnak, az kedves az Isten előtt, és megbízható az emberek előtt. Azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békeséget és egymás építését szolgálják.” (Róm 14,17–19)

Főtisztelendő püspök úr, szeretett pap és lelkész testvérek, Krisztusban szeretett testvéreim, ünneplő gyülekezet!

Evangélikus egyházunk ezen a vasárnapon ünnepli a vízkereszt ünnepe utáni utolsó vasárnapot. A régi tradíció szerint ezt a vasárnapot a Máté írása szerinti evangélium egyik meghatározó történetével, Jézus Urunk megdicsőülésének eseményével aranyozza be Isten Lelke. Vagyis Krisztus dicsősége hirdetik ezen a vasárnapon átütő erővel, amelytől némelyek megrettennek, mások azonban hálás szívvel imádják őt. De hogyan juthat el az ember Krisztus dicsőségének imádságára? Mi oszlatja el a vele való találkozás félelmét a szívünkben? Hogyan juthat el az ember, mint ahogy egykor a tanítványok, akiket tanúvá teremtett a Mester szeretete, a félelemből, az aggodalomból a hitvallás bizonyosságáig? Hogyan valósul ez meg az ember életében?

Testvéreim nyilván hallották már, hogy tudós régészek, a Szentírás korát kutató tudósok nagyon sok bibliai helyszínt be tudtak azonosítani. Találtak felismerhető épületmaradványokat, romokat, helyszíneket, gázlókat a Jordán folyónál, amelyekhez egész nagy bizonyossággal hozzá lehetett kapcsolni Jézus Urunk földi életének egy-egy meghatározó eseményét. Lehet, hogy azt is hallották már, hogy Emmaust viszont nem lelték. Nincsen a Szentföldnek néhány hektárnyi területe, amelyre bizonyosan azt lehetne mondani, hogy ezen a területen állt a ház, ahol az emmausi tanítványok felismerték a kenyér megtöréséről a Mestert. Azt sejtjük az evangéliumi tudósításból, hogy körülbelül 18–19 kilométert kellett gyalogolniuk és ugyanennyit visszarohanni a hírrel.

Én nagy ajándéknak érzem személyes keresztény hitem számára, hogy nem tudjuk beazonosítani Emmaust a földrajzi térképen. Mert ez különösképpen is arra indít, arra figyelmeztet, hogy mindannyiunknak végig kell járni az emmausi utat, amely nem ott van Jeruzsálem és a számunkra ismeretlen hely között, hanem ott húzódik minden, a hit harcát vívó keresztény ember szívében. Hála legyen Jézusnak, hogy ezen a héten sokakat elindított, s hisszük, végig is vezetett a maguk emmausi útján. A hatalmas gyülekezetet látva azzal az Isten iránti hálával teszek erről a reménységemről bizonyosságot, hogy magam is megtapasztaltam az elmúlt hét alkalmain is a Jézus Krisztusra tekin-

tő közös hitünk örömét és bizonyosságát. Ezt kell továbbvinnünk.

És most véget ér ez a szent hét. Lehet, hogy sokan azzal a sóhajjal térnek most haza otthonukba, gyülekezetükbe, egyházközösségükbe, talán egy maroknyi kis falusi közösségbe: milyen kár, hogy véget ért. Az ökumenikus imahét alkalmi 2010-ben ma este véget érnek. De az emmausi út mindennap újrameződik. Mert nagy machinátor a sátán, aki a megszületni akaró vagy éppen megszületett reménységet és örömet, engedelmességet és bizonyosságot olyan könnyen ki tudja törölni a szívünkben. Napról napra kell Jézusra tekintő hittel, a tanúk szavára figyelve, az Isten ígését hallgatva ezt az utat végigjárni. Hogy ez mennyire így van, arra jó példa a ma este kijelölt epistolai szakasz, a *Római levél* felolvasott néhány verse.

Milyen nagy lendülettel indult a Lélektől vezetve és általa megáldva a népek apostola, Pál apostol a missziói útra! Gyülekeztek születtek szolgálata nyomán élő, életető közösségként. Eljutott az evangélium immár a birodalom fővárosába is. Együtt éltek ebben a közösségben pogány és zsidó háttérű keresztények. S felütötte a fejét közöttük is a békétlenség. Jelentéktelen dolgokat mindennél fontosabbnak állítottak be, és nem tudtak békeségben élni. Az emmausi utat járó keresztények küzdelméhez hozzátartozik ez a művészet, ez a tudomány, amelyre ember nem, egyedül Jézus Lelke taníthat meg bennünket: hogy meg tudjuk egy-

Az emmausi út

úgy kerülhettek levágtatott állatok fogyasztásra szánt darabjai, hogy valamilyen pogány rítushoz kapcsolódóan áldozták fel őket. És a zsidókból lett keresztények azt mondták: ez nem fogyasztható, tilos a számunkra. A pogányokból lett keresztények azt mondták: minden további nélkül meg tudjuk enni, hiszen mi tudjuk, hogy a pogány áldozat semmit sem ér, mert a mi áldozati bányánk, Jézus Krisztus már feláldoztatott. Egyetlen, szent, igaz áldozatával rendezte az Istennel való viszonyunkat, kapcsolatunkat. Szabadok vagyunk Isten teremtett ajándékainak elfogadására. Isten maga vendégl meg bennünket ezzel.

Annak idején nagy feszültségek támadtak, és Pál apostol egy meggyőző gondolatmenettel inti a római keresztényeket, hogy valóban ne keverjék össze a lényegtelenet a fontossal. Mert Isten országában hitük által némelyek szabadok lehetnek arra, hogy megegyék azt a húst. Másokat pedig hitük nem szabadít fel erre. De ettől függetlenül Jézus Krisztusban, az ő szeretetében egyek és az Isten országának polgárai. És ekkor fogalmazza meg az apostol, napi „emmausi útjaink” feladataként az üzenetet, amelyet most a véget érő imahét utolsó estéjén a szívünkbe helyez.

EMMAUS FELÉ AZ ÚTON - GUSTAVE DORE

mástól különböztetni a lényegtelenet és a fontosat. Én is tudom, az ember hajlamos arra, hogy bizonyos dolgokat, szokásokat, rítusokat, eseményeket, helyszíneket, épületeket, a saját hagyományát, esetleg a családjából örökölt tradícióját minden fölé helyezze. És így az ajándékból a másik ellen való fegyver lesz a kezünkben és a szívünkben.

Nekünk nagyon távolinak tűnik az akkori keresztényeknek gondot okozó feszültség. Tudják, testvéreim, abban az időben az ókor piacaira csak

Becsüljétek meg azt – üzeni ez a szakasz –, amit kaptatok, amit a titeket tanító tanúk tudomásotokra hoztak, amiben felnőttek. Becsüljétek meg közösségetek értékeit. De vegyétek észre, hogy a másik közösségben is, ahol talán más módon, más könyvet, más bibliafordítást használva gyülekeznek emberek Jézus Krisztus köré, ott is jelen van az Isten országa Jézus Krisztus által. Erről maga tanúskodik: az Isten országa közöttetek van. De arra figyeljétek, ami a lényeg. Az Isten országa nem

T Z Á R Á S

ausi úton

emberi szokásokban, történelmi tradíciókban van elrejtve – Isten országa az igazságban, a békeességben és a tanítványi örömben adatik nektek.

De itt az *igazság* szó nem azt az igazságot jelenti, amely néha megmosolyogató módon vitatkozó gyerekek vagy kamaszok témája: nekem van igazam, nekem van igazam – mondják, és egymás ellen acsarkodnak. Pál apostol itt egy olyan szót használ, amelyik a Biblia nyelvében a Krisztus által megigazult, igazságot nyert, Isten által bűnbocsánatban részesített ember igazsága. *Luther Márton* egy alkalommal gyönyörűséges, megrendítő képpel fejezi ki, hogy mi ez az igazság, amely az Isten országa polgárainak kincse: Uram, Jézus Krisztus, neked adom bűneimet, add nekem a te igazságodat! Igen, a Krisztusban nyert, áldozatában nekünk osztályrésziül adatott, az ígében újra és újra szívünkbe plántált ajándék a bűnbocsánatot nyert bűnösök igazsága Isten színe előtt.

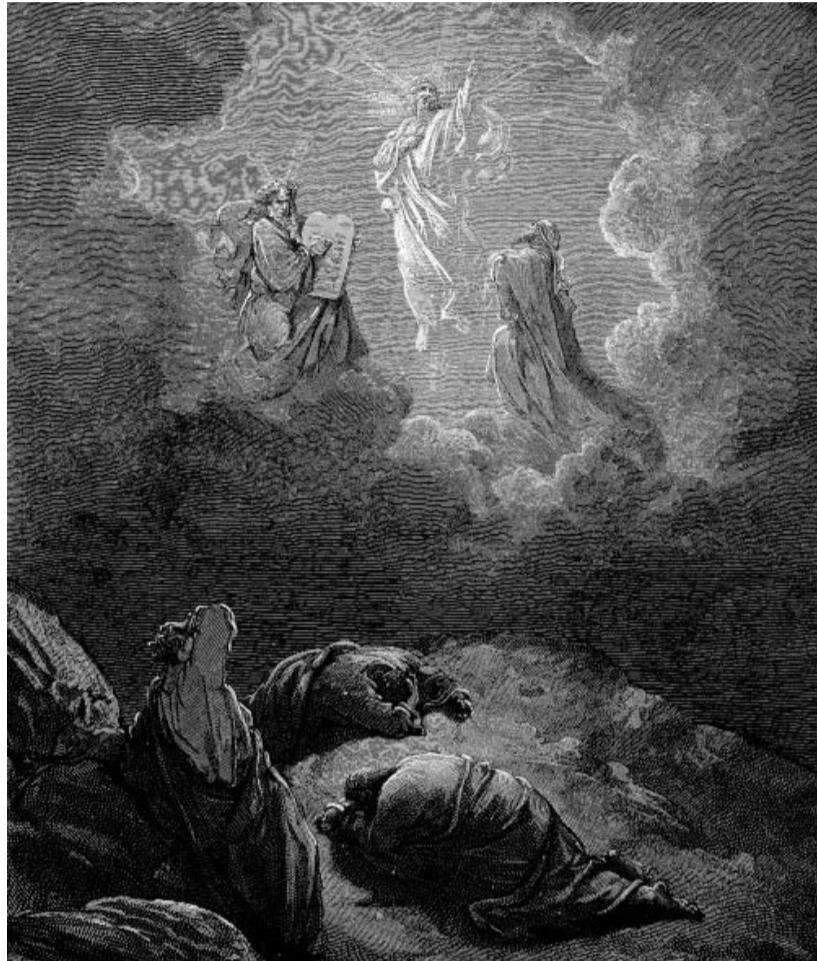
Igen, testvérem, hisszük, hogy a földön küzdő egyház vándor népe – bár különféle családokban él – mégis egy lehet békeességben. Vannak közöttünk különbségek – nem vagyunk képmutatók és álszentek, ezért erről is beszélünk fájó szívvel. De azt is tudjuk, hogy a konfliktusokat, különbségeket nem szabad székértáborok építése közben muníciónvá formálni. Lehet beszélni, igen, olykor eszmét cserélni, teológiai vitát folytatni, de mindig úgy, hogy közben ő áll, aki tanúságra hívott el bennünket. Így értem ezen az estén a nagyon jól ismert, Jézus Urunk által a boldogság egyik titkaként elmondott ígét: „*Boldogok, akik békét teremtettek, mert ők Isten fiainak nevezettek.*”

Testvéreim, legszentebb ügyünket sem lehet haraggal, dűlva-fűlva, gyűlölettel védeni. Átütő ereje a Krisztus békeességének van, amely a velünk egyet nem értőt is megbékíti, és a mi szívünket is megcsendesíti. Hiszen hallottuk, *János evangéliumában* újra és újra felcsendül, hogyan szól a

Mester feltámadása után tanítványaihoz: Békeesség nektek! Ez az Isten országának titka. A Jézusban való békeesség. S újra mondom: nem vagyunk sem álszentek, sem beképzelték ebben, a Krisztusban való békeességben. Hiszük, hogy mégis

mint akiknek nincs reménységük. Bár lehet, hogy szívünkben ott az aggodalom, a napi küzdelem, harc félelme, de tudjuk, hogy az ő kezében, abban a drága, átszegezett kézben van mégis a győzelem, s ez vigasztal.

Testvéreim, ezek azok a kincsek,

egyek vagyunk, és megélünk és megérzünk valamit az eljövendő – látható, tapasztalható – Isten országa végső, gyönyörűséges valóságából.

És az öröm. Ez nem ugrabugráló, utcasarkon táncoló, handabandázó magatartás. Ez a tanítványok csendes derűje. Abból fakad, amiről Pál apostol tanúságtételét a hét egyik estéjén már hallottuk, hogy Isten szeretetétől semmi nem választhat el bennünket. Így születik a mégis-öröm, a mégis-derű. A halál révén is az élet győzelmét bizó és hívó szívvel elfogadó tanítvány öröme: szereteteink sírja mellett is, a magunk elmenetelére készülve is. Amikor körülmények, tragédiák súlyos terhe nehezedik ránk, ezt akkor sem veszítjük el. Bár lehet, hogy sírunk, de nem úgy,

amelyeket nem lenne szabad sohasem félretenni, másodrendűnek tartani. Sok minden van, amit hátra kell szorítani, de az Istenben nyert igazság, a Jézus Krisztusban kapott békeesség és a Szentlélek által napról napra újjászült öröm azok a kincsek, amelyek elkísérhetnek bennünket naponta a magunk emmausi útján. Ezt vigyék magukkal, testvéreim, és azt az örömet, hogy ezen a héten, ebben a közösségben más-más helyszínen, de minden alkalommal maga az Úr Jézus látott vendégül bennünket. Így tanított titkainak megismerésére, és így vezetett el arra a bizonyosságra, hogy békeességünk van a Jézus Krisztusban nyert egységünkben. Tanúi vagyunk ennek. Ámen.

AMÍG A FÜZET KÉZBE KERÜL

Ökumenikus csapatmunka

Beszélgetés Gáncs Péternével

► **Az ökumenikus imahét zárásakor a 2010. esztendő tapasztalatainak összegzése mellett talán nem haszontalan felidézni magának az imahétnek néhány történeti és gyakorlati vonatkozását sem. Például, hogy miként lesz magyar nyelvű füzet az imahéthez készült nemzetközi segédanyagból.**

Hafenscher Károly evangélikus professzor volt a fordító. A jelenleg folyó munkát *dr. Bóna Zoltán* református lelkész, a MEÖT főtákará vezető, katolikus részről *dr. Kránitz Mihály* professzor gondozza a szöveget, én pedig három éve vehettem át a stafétabotot.

Már augusztusban megkaptuk a kéziratot, és szeptember közepén volt az első közös alkalom, ahol egyeztetjük a fordítást. Én a füzet bevezető részét, az istentiszteleti rendet, illetve a Skóciáról szóló fejezeteket fordítottam. A lényeg az, hogy a végső változat létrejöttéhez az egész anyagot együtt olvassuk, ízel-

getjük, értelmezzük, javítjuk. Az első alkalmat természetesen még több baráti hangulatú, izgalmas, kemény „műhelymunka” követte.

A fordítás során rengeteg szempontot kell figyelembe venni az elsődleges fontosságú nyelvi hűségén túl. Nemcsak a teológiai nyelvezet, de esetenként például egy-egy szó felekezetek szerinti értelmezése is más-más

lehet. A magam részéről pedig igyekszem laikus szempontból a közérthetőségre való igényt képviselni a teológiai professzorok között.

– *Amikor elkészül, és kijön a nyomdából a füzet, mi a sorsa a továbbiakban?*

– A MEÖT munkatársainak a feladata, hogy az egyházakhoz eljuttassák az adott példányban a segédanyagot, amelyet nálunk rögtön szétosztanak a három egyházkerület között. A püspöki hivatalokból a legtöbb esetben még decemberben megkapták az esperesi hivatalok, hogy továbbítsák a gyülekezetek példányait. Csak remélni lehet, hogy a karácsonyi ünnepek sok tennivalója mellett nem akadtak el ezek a csomagok az egyházmegyei hivatalokban...

– *És mi a tapasztalatuk, helyi szinten mennyire használják a füzetet?*

– Ez a másik kérdés, amire nehezebb válaszolni. Fordítóként abban bízom, hogy sok lelkész és gyülekezet használja a sok apró, ámde nagyon praktikus ötletet, valamint a jól átgondolt imádságokat, amelyeket a téma feldolgozásához, az istentiszteletek színésítéséhez adnak az összeállítók, és az alkalmak szervezői beépítik ezeket az elemeket a gyakorlatukba.

– *Mondana példát?*

– Tavaly az ezékieli látomást feldolgozva egy széttört fadarab újraegyesítése volt a jelképes cselekedet. Idén *Az istentiszteleti forrásanyagok Skóciából* című fejezetben olyan jelképek fordulnak elő, mint például egy kő, egy mesekönyv vagy egy földgömb, hogy csak hármat emeljek ki. A hozzájuk tartozó párbeszédkelek együtt olyan üzenetet hordoznak, amelyet mindenki magával vihet, továbbgondolhat, később is emlékezhet rá. Reméljük, hogy az imahetek ezen segédanyagokon keresztül is megmutatnak valamit a világhereszténység sokszínűségéből, a különböző országok, kultúrák és felekezetek gazdagságából.

■ BODA ZSUZSA

Mint ismeretes, az imahét évről évre a Szent Péter és Szent Pál ünnepe közötti időszakban, vagyis január 18. és 25. között, illetve a 25-éhez leg-

közelebb eső napokban zajlik. Ezt a dátumot még *Paul Wattson* katolikus lelkész javasolta 1908-ban, amikor is kezdeményezésére megtartották az első, az egységet hirdető imanyolcادت. Két év múlva szervezték meg az edinburgh-i világmisziói konferenciát. Ez tekinthető a modern ökumenikus mozgalom kezdetének.

Az egész világon

elterjedt imahét 1968-ban új állomáshoz érkezett: először készített közös hivatalos dokumentumot az Egyházak Világtanácsának Hit és Egyházszervezet Bizottsága és a Keresztény Egység Előmozdításának Pápai Tanácsa. Ezt a kiadványt azóta is minden évben elkészítik, és számos nyelvre fordítva imafüzet formájában kézbe vehető.

Magyarországon a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia hivatott arra, hogy a füzet fordítását, illetve kiadását, az illetékes helyekre való eljuttatását kézben tartsa. Az elsősorban lelkészek és az imaheti alkalmak szervezői számára megjelölt segédanyag a lelkési hivatalokban bárki számára hozzáférhető, illetve az internetről letölthető. Hetilapunk is évről évre közli az összeállítás jelentős részét, így segítve a közös imádkozást.

A füzet nemcsak a nyolc nap szentírási textusait, az imahét tematikus bevezetőjét tartalmazza, valamint bibliai gondolatokat és imádságokat közöl, hanem gyakorlati útmutatóval is ellátja a szervezőket. Mintát ad egy imaheti ökumenikus istentiszteleti rendhez is. Mivel minden esztendőben más-más országot kérnek fel a szervezők a füzet összeállítására, a kiadvány tartalmazza az adott ország ökumenikus helyzetének elemzését is, illetve istentiszteleti forrásanyaggal segíti a többi országban megtartandó alkalmak szervezését.

A nagyon hasznos, 56 oldalas dokumentumban nincsenek feltüntetve a fordítók nevei, pedig ez a füzet több hónapos, igazi ökumenikus szellemben zajló, jóízű csapatmunka gyümölcse. Evangélikus részről *Gáncs Péterné Hafenscher Márta* vesz részt benne, őt kérdeztük.

– Az angol nyelvű kézirat fordítása után a végső magyar szöveg kialakításánál három felekezet képviselői dolgoznak együtt. Sok éven keresztül *dr. Pásztor János* református és *dr.*

FOTÓ: MENYES GYULA

FOTÓ: MENYES GYULA

HIRDETÉS

A Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság (KÖT) következő összejövetele február 1-jén, hétfőn 18 órakor lesz a Háló helyiségében (1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8., Kárpátia udvar, III. lh. II. em.). Témája *Simonyi Gyula* katolikus közgazdász-teológus *Vajon hány emberre tervezte a Teremtő a Földet?* című előadása. Mindenkit szeretettel vár a társaság vezetősége.

HIRDETÉS

Meghívó női világimnap előkészítő konferenciára

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) Nőbizottsága szeretettel hív minden érdeklődő testvérnőt a február 6-án, szombaton délelőtt 10 és délután 3 óra között megrendezendő női világimnap előkészítő konferenciájára a MEÖT székházába (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.).

A nap folyamán vendégünk lesz *Tóth Piroska*, a baptista egyház misszionáriusa, aki szolgált Kamerunban; bemutatjuk a liturgia főbb elemeit, illetve Kamerun földrajzát, történelmét és mindennapjait; a résztvevők ötleteket kaphatnak az imnap megrendezéséhez, valamint az igeszakaszok feldolgozásához.

A részvételi szándékot február 3-ig kérjük jelezni a MEÖT számán: 1/371-2690, vagy *B. Pintér Márta* lelkésznel a 20/824-2791-es mobilszámán.

HIRDETÉS

Igazgatói pályázat

A Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Országos Presbitériuma megbízásából az oktatási és iskolai osztály pályázatot hirdet *intézményvezetői* állás betöltésére.

Meghirdetett munkahely: a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.)

Képesítési és egyéb feltételek: egyetemi szintű pedagógus-oklevél; legalább 5 éves pedagógusi vagy egyetemi oktatói gyakorlat; vagy evangélikus lelkészi végzettséget igazoló oklevél és legalább 5 éves, közoktatási intézményben szerzett oktatói, hitoktatói gyakorlat; evangélikus vallás, 5 éve megfelel az egyházközségi tagság feltételeinek; konfirmáció, lelkészi ajánlás.

Juttatások, illetmény, pótlék, egyéb:

Az állás elfoglalásának ideje: *augusztus 1.*

A megbízás 6 évi időtartamra szól.

A pályázat benyújtásának határideje: *a megjelenéstől számított 30 nap.*

A pályázat elbírálásának határideje: *május 31.*

Juttatások: a közalkalmazotti törvénynek megfelelően.

A pályázatnak tartalmaznia kell: a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását; önéletrajzát; részletes szakmai életrajzát; az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját; szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell: a legmagasabb iskolai végzettségét igazoló irat(ok) hiteles másolatát; érvényes erkölcsi bizonyítványt; lelkészi ajánlást gyülekezeti lelkésztől, lelkész esetében az illetékes püspöktől; a konfirmációs emléklap hiteles másolatát vagy a konfirmáció igazolását.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről: MEE Oktatási és Iskolai Osztály, 1085 Budapest, Üllői út 24., Kalina Katalin osztályvezető, tel.: 1/429-2035.

A pályázat címezése: MEE Országos Iroda Oktatási és Iskolai Osztály, Kalina Katalin, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írják rá: „*Igazgatói pályázat*”, és tüntessék fel az intézmény nevét is.

HIRDETÉS

Igazgatói pályázat

A Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Országos Presbitériuma megbízásából az oktatási és iskolai osztály pályázatot hirdet *intézményvezetői* állás betöltésére.

Meghirdetett munkahely: Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola (9400 Sopron, Deák tér 51.)

Képesítési és egyéb feltételek: egyetemi szintű pedagógus-oklevél; legalább 5 éves pedagógusi vagy egyetemi oktatói gyakorlat; vagy evangélikus lelkészi végzettséget igazoló oklevél és legalább 5 éves, közoktatási intézményben szerzett oktatói, hitoktatói gyakorlat; evangélikus vallás, 5 éve megfelel az egyházközségi tagság feltételeinek; konfirmáció, lelkészi ajánlás.

Juttatások, illetmény, pótlék, egyéb:

Az állás elfoglalásának ideje: *augusztus 1.*

A megbízás 6 évi időtartamra szól.

A pályázat benyújtásának határideje: *a megjelenéstől számított 30 nap.*

A pályázat elbírálásának határideje: *május 31.*

Juttatások: a közalkalmazotti törvénynek megfelelően.

A pályázatnak tartalmaznia kell: a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását; önéletrajzát; részletes szakmai életrajzát; az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját; szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell: a legmagasabb iskolai végzettségét igazoló irat(ok) hiteles másolatát; érvényes erkölcsi bizonyítványt; lelkészi ajánlást gyülekezeti lelkésztől, lelkész esetében az illetékes püspöktől; a konfirmációs emléklap hiteles másolatát vagy a konfirmáció igazolását.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről: MEE Oktatási és Iskolai Osztály, 1085 Budapest, Üllői út 24., Kalina Katalin osztályvezető, tel.: 1/429 2035.

A pályázat címezése: MEE Országos Iroda Oktatási és Iskolai Osztály, Kalina Katalin, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írják rá: „*Igazgatói pályázat*”, és tüntessék fel az intézmény nevét is.

Mit ad Isten?

„Tetszik a címe. Egyszerű, lényegre törő.” Ez volt az első gondolatom, amikor megláttam a *Mit ad Isten? – Vallomások hitről és életről* című interjúkötetet. Mert nem (az a) kérdés, hogy ad-e az Isten. Mindig ad. Akkor is, amikor nemcsak hogy nem egyértelmű, hogy mi a célja velem, de ráadásul még fájdalmasnak, ad absurdum kegyetlennek is tűnik a dolog. Csak rajtunk múlik, hogy – legalább utólag – meglátjuk-e benne az ajándékot, és megéljük-e a megajándékozottságot.

„Hálás vagyok Istennek, hogy ezt rám mérte, és hogy éppen most mérte rám. Az ember életében keltenek próbatételek, amiket vagy ő állít fel magának, vagy a sors hozza elébe őket. És akkor jobb, ha a sors hozza, mert mi abban is tévedhetünk, hogy milyen próbát állítunk magunknak” – fogalmaz a kötet egyik interjúalánya, és talán mindegy is, hogy melyikük.

A *Heti Válasz* című hetilap munkatársai egyháziakkal és világiakkal, politikusokkal és civilekkel, jobboldaliakkal és baloldaliakkal, művészekkel és tudósokkal, nőikkel és férfiakkal, a nagy nyilvánosság előtt is jól ismert és kevésbé „szem előtt” lévő emberekkel beszélgettek. Döntően katolikusokkal, néhány protestánssal

és zsidóval. Ábécésorrendben a következő „nevekkel” találkozhatunk a több mint kétszáz oldalas kötetben: *Ablonczy László, Balog Zoltán, Berecz András, Diószegi László, Hack Péter, Hegyi Gyula, Jakus Ottó, Köves*

Slomó, Lackfi János, Levente Péter, Makkai Lilla, Magyar Balázs, Oberfrank Pál, Pál Ferenc, Petrás Mária, Prószyka Gábor, Rátóti Zoltán, Ritoók Zsigmond, Rónaszékiné Keresztes Mónika, Schanda Balázs, Süveges Gergő és Temesi Ferenc.

„Huszonkét élethelyzet – ugyanannyi vallomás hivatásról és küldetésről, hitről, egyházzól, útkeresésről,

szervenéről. Az emberlét csodája, ahogy mondani szokás: tabuk nélkül; egyenes kérdések és őszinte, olykor megrendítő válaszok” – írja az előszóban *Szőnyi Szilárd*, a kötet szerkesztője.

Ezekből az őszinte, olykor megrendítő válaszokból tudjuk meg, mit ad(ott) Isten a megkérdézetteknek. Természetesen mindegyiküknek mást. Boldog házasságot, nagy családot, kiegyensúlyozottságot a magánéletben éppúgy, mint a szeretett, megbecsült, jó kedvvel végzett munka, hivatás területén – és/vagy vargabetűket, „tékozló” időszakokat, alkoholizmust, kísértést, gyászt. Kinek-kinek azt, amire szüksége volt ahhoz, hogy teljes szívvel érezze – vagy legalábbis „megsejtse” – a Gondviselő szeretetét és azt, hogy van kegyelem, van szabadulás, van megváltás...

És mit ad(hat) Isten ezzel a könyvvel nekünk, olvasóknak? Például azt, hogy mások (élet)történeteink keresztül a saját életünkben is észrevegük az Úr keze munkáját...

■ – VITÁLIS –

Mit ad Isten? – Vallomások hitről és életről. Heti Válasz Kiadó, Budapest, 2009. Ára: 2900 forint.

Amikor rossz dolgok történnek jó emberekkel

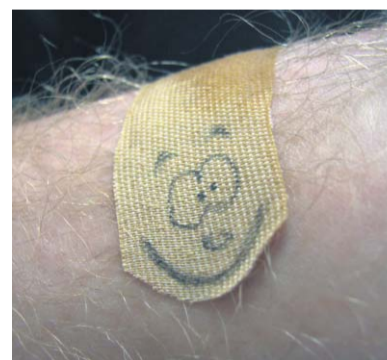
Próbáld már valaha megmagyarázni vagy megérteni, hogy miért történnek rossz dolgok szemlátomást jó emberekkel? A vállalkozásuk csődbe kerül, elveszítik a munkájukat, váratlan anyagi nehézség merül fel, szeretteik megbetegsznek, rá meg is halnak. Mivel szolgáltátok ezekre a szörnyűségekre? – kérdezzük értetlenül.

Legtöbbször az ok-okozat elvének alapján nézzük a világot. Ha csinálsz valami rosszat, akkor annak következménye lesz. De amikor semmi rosszat nem tettél, miért kell rossz dolgokkal szembesülni?

Hosszú évek tapasztalatából megtanultam, hogy a véges ember sem megérteni, sem megmagyarázni nem tudja a végtelen Istent. De amint ezen az évszázados kérdésen töprengek, egy hasonlat jut eszembe, amely segíthet abban, hogy megértsük a tragédiákkal teli, összezavarodott világot.

Emlékszel, amikor gyermekkorodban anyukád vagy apukád orvoshoz vitt különböző betegségek elleni védőoltásra? Mikor az orvos megvizsgált, majd közlekedett hozzád a fecskendővel, valószínűleg rettegve, félelemmel, hitetlenül, összezavarodva néztél apukádra, mint akit elárultak. „Apu, miért engeded, hogy ez megtörténjen? Azt gondoltam, hogy szeretsz.” Igen, a szüleid szerettek téged, csak te nem értetted, hogy amit „megengedtek”, az a legjobb volt a számodra. Te úgy éreztetted, nem törődnek veled.

Az érzések természetesek. Isten mindannyiunkat érzésekkel teremtett, de nem hozhatok döntést érzelmi alapon. A döntésemnek a végérvényes igazságon kell nyugodnia. Ezért tanulmányozom naponta a Bibliát, Isten szavát, hogy bölcsességet, vezetést és választ kaphjak kérdéseimre. Még arra a kérdésre is: miért történnek rossz dolgok jó emberekkel? Itt van néhány válasz, amelyre a Biblia tanított engem ebben a témában.

A rossz dolgok néha a körülöttünk lévő tönkrement világ következményei. „*Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők jönnek. Az emberek ugyanis önzők, pénzsóvárak lesznek, dicsekvők, gőgösek, istenkáromlók, szüleikkel szemben engedetlenek, hálátlanok, szentségtelenek, szeretetlenek, kérlelhetetlenek, rágalmozók, mértéktelenek, féltelenek, jóra nem hajlandók, árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, akik inkább az élvezeteket szeretik, mint az Istent.*

Az ilyenek a kegyesség látszatát megőrzik ugyan, de annak az erejét megtagadják. Fordulj el tehát ezektől.” (2Tim 3,1–5)

Isten még a rossz dolgokat is tudja jóra használni a tervében. „*Azt pedig tudjuk, hogy azoknak, akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatárolása szerint elhívott.*” (Róm 8,28)

Isten igéje időtlen erőforrást jelent, amely segítségünkre van, amikor az életkörülményekkel foglalkozunk, legyenek akár jók, akár rosszak. „*A teljes Írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.*” (2Tim 3,16–17)

Mérges vagy? Félsz? Kétkedsz Istenben? Mondd el neki. Mi ezt úgy hívjuk: imádság. Aztán várj Isten válaszára. Beszélni fog hozzád „szereletemmel”, a Biblián keresztül.

Talán te is azt mondd: „Már megpróbáltam a vallást – nekem ez nem működik.” Igen, lehet, hogy megpróbáltad a vallást – vagyis megkíséreltél elég jó lenni ahhoz, hogy tetsszél Istennek. Azonban ha itt megálltál, akkor soha nem próbáltad meg a személyes kapcsolatot Istennel az ő Fián, Jézus Krisztuson keresztül. Valójában nála fogod megtalálni a válaszokat, amelyeket keresel.

■ KEN KORKOW

(Forrás: Monday Manna)

A hónap könyve – januárban a Luther Kiadótól 30% kedvezménnyel

Hullámhossz

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen! Eredeti ára: 1600 forint.

<http://bolt.lutheran.hu/>

E-mail: kiado@lutheran.hu

Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.

A 11. oldalon olvasható Minden a mennyben végződik című írásunk a Hullámhossz – Evangélikus lelkészek igehirdetései az egyházi esztendő ünnepeire 2003–2004 című könyben található.

Minden a mennyben végződik

Ézs 40,27–31

„A júliusi napon, amikor elhurcolták a zsidókat, Devorah az iskolaudvarról tartott hazafelé, ahol a barátnőjével játszott. Rácsodálkozott az utcán parkoló autókra és teherkocsikra, de nem gondolt veszélyre – négyéves volt.

A harmadik emeleten laktak. A kapualjban megnyomta a lépcsőházi világítás gombját. A folyosók némák voltak és néptelenek, és ő nem gondolt veszélyre. A lakásuk ajtaja nyitva állt, és a folyosóról látta a két csendőrt meg a két civil ruhás férfit és a szüleit a nappaliban, akik éppen bőrröndökbe gyömöszölték a holmikat. Már kiáltani akart, hogy: »Mama!« – amikor anyja észrevette őt az ajtónyílásban, és olyan hangon, amittől akkorát ugrott, mintha áramütés érte volna, rákiáltott: »Mit csinálz te itt? Mit akarsz? Itt nincs neked semmi látnivaló! Ez nem circusz, vagy állatkert! Menj haza a szüleidhez!«

Energiafial volt az a hang, annyi akaraterő szorult belé, amely előtt meg kellett hajolni. Anyja mérges arccal nézett rá, apja hátat fordított neki, rá sem nézett. A férfiak rápillantottak, majd összenéztek. A kislány sarkon fordult, és menekült. A sarki házba menekült, ahol Max unokabátyja lakott. Mivel félt a lassú lifttől, gyalog rohant fel a rokonai lakásába, éppen idejében ahhoz, hogy felnyalábolják és magukkal vigyék, mielőtt megérkeznek a csendőrök.

Chaim Potok *Asher Lev öröksége* című regényében így meséli el a főhős, hogy felesége gyermekkorában hogyan kerülte el a koncentrációs tábor borzalma, és hogyan maradhatott életben. Olvasva a fenti részletet azonnal értjük a szülők viselkedését. A saját gyermekét önmagától eltaszító anyát, a kislánynak hátat fordító apát. Nem volt más választásuk. Az egyetlen megoldás, ami akkor, ott, abban a helyzetben a kislánynak az életet jelentette.

A magyar irodalomból ehhez hasonló élethelyzetet mutat be Sánta Ferenc *Ötödik pecsétje*. Ott Gyuriczának egy véresre vert, magatehetetlen haldoklót kell a szabadságért – és az elbújtatott gyermekekért – egymás után kétszer arcul ütnie. És elcsattan a két pofon, mert nincs más mód, nincs más választás. De Gyuriczának mégiscsak egy idegent, egy felnőttest, egy amúgy is halálra ítéltet kellett megütnie, Devorah szüleinek azonban egy négyéves gyermeket, saját kislányukat kellett a kétségbeesésbe taszítaniuk.

Amikor ehhez a részhez értem a regényben, le kellett tennem néhány percre a könyvet. Ez a néhány sor felismerések és következtetések felállítását indította el bennem. Döbbenetes a történet akkor, ha a négyéves kislány szemszögéből nézzük az eseményeket. Az egészről semmi mást nem ért, csak a hideg, durva elutasítást, ráadásul éppen azoktól, akiket a legjobban szeret, és akik őt eddig minden és mindenki másnál jobban szerették. Nem tudom, egy négyéves gyermeket érhet-e ennél fájdalmasabb csapás. Még a szülők halála sem lehet ennire szörnyű, mert ha nincsenek is többé mellette, legalább szeretetükben nem kell kételkednie. Rosszabb ez, mint a paradicsomból való kiűzetés. Rosszabb, mint a fogásba hurcolás és a templom lerombolása. Talán ennek a mondatnak a keserősége közelít hozzá: *Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? Az ember keserősége, akinek sorsa rejte van az Úr előtt, és úgyve nem kerül Isten elé.* Akit elzavar az

anya, és akinek hátat fordít az apja. Aki rohan lefele a lépcsőn, de mint ha a mennyországból a pokolra rohana. És ha mindez egy négyéves kislánnyal történik, akkor túlzás nélkül mondhatjuk: ez nem egyszerűen pokol, ez a poklok pokla.

S lám, még a poklok pokla is történhet szeretetből. A legkegyetlenebbnek látszó viselkedés, a legridegebb elutasítás, a legdrámaibb esemény hátterében is állhat életet mentő, életet megtartó szeretet. Rájöttem, hogy körülbelül annyit értek Isten dolgából, Isten a világban és saját életében jelenlévő szeretetéből, mint amennyit az a négyéves kislány érhetett ott, abban a harmadik emeleti lakásban szülei viselkedéséből. Látom a szenvedést, az emberlét ezernyi nyomorúságát szerzte a világon, és bennem is megfogalmazódik a kérdés: hol van az Isten? Hogyan nézheti Isten ölbe tett kézzel embermilliók fájdalmát, nélkülözését, értelmetlen halálát? Miféle isteni tervszerűségbe illik mindez bele?

Ahogy Devorah számára szülei viselkedése nem volt összeegyeztethető korábbi szeretetükkel, úgy nem összeegyeztethető az annyit emlegetett isteni szeretet a világban tapasztalható szenvedéssel. A szülők kegyetlen viselkedésére egyetlen magyarázat, egyetlen „mentség” van: szeretetből történik. Még akkor is, ha a kislány semmit sem ért belőle, még akkor is, ha ezzel a legnagyobb fájdalmat okozzák gyermeküknek. Úgy gondolom, így kell ez legyen a világban jelenlévő szenvedéssel és Istennel is. Minden mögött Isten szeretete áll, még a legtragikusabb történések hátterében is. Csak még nem értjük. Nem látjuk az összefüggéseket. Képtelenek vagyunk olyan távlatokban gondolkodni, amelyekben Isten gondolkodik. *Hát nem tudod, hogy örökkévaló Isten az Úr, akinek értelme kifürkészhetetlen?*

Hajlamosak vagyunk a szenvedést egyszerűen a bűn számlájára írni. Szenvédünk, mert bűneink büntetését kapjuk, mert azok következményei érnek utol bennünket, mert ki vagyunk szolgáltatva saját vágyainknak. Természetesen ennek a megközelítésnek van igazságtartalma, de a lét és azon belül egyes ember-sorsok nyomorúsága nem intézhető el ennyivel. Ez olyan lenne, mintha a szüleitől rohanva menekülő Devorah-t valaki megállítaná a lépcsőn, és kétségbeesettségét tovább fokozva ezt mondaná neki: „Ez azért történt veled, mert megérdemelted!”

Mindig a bűnnel példálózni, a szenvedést csak és kizárólag a bűn következményének tartani: hazug és kegyetlen. Csak arra jó, hogy az ember lerázza magáról felelősségét a másik emberért és a lehetőségét annak, hogy a másikat az ő rohanásában magához ölelje. Ezért is fontos, hogy hinni tudjunk azt, ami érthetetlen: a legfájdalmasabb veszteség, a legnagyobb csapás, a legsötétebb mélység is lehet Isten irántunk való szeretetének megnyilvánulása. Isten létezése számomra a gondviselésen túl azt is jelenti: hinni abban, hogy egykor minden kérdés választ talál, minden rejtély megoldódik, az ellentétek és ellentmondások összefonódnak, minden körbeér, és a teljes kép – amelyre néhány apró darabkáját birtokolva próbáltunk következtetni – végül összeáll.

Vannak ehhez hasonló élményeink életünk során, de nem szoktunk nekik túlzott jelentőséget tulajdonítani. Mindannyian elhittük egykor, hogy az angyalok hozzák a ka-

rácsonyfát, és csalódást éreztünk, talán még sírtunk is, amikor kiderült az igazság, és haragudtunk a szüleinkre, mert becsaptak, félrevezettek minket. Ma pedig mi díszítjük gyermekeinknek, unokáinknak a fenyőt, nagy titokban, angyalok gyanánt, közben hálával gondolva gyermek-kori karácsonyainkra. Sírtunk, amikor orvoshoz vittek minket, amikor elvették tőlünk a kést, amikor este ágyba parancsoltak, amikor nem mehettünk ki játszani, amíg kész nem volt a leckénk. Ma pedig nem tudjuk, hogyan köszönhetnénk meg szüleinknek a temérdek gondoskodást. Haragudtunk az iskolára, a tanárainkra, az osztályfőnökünkre, ma pedig összeszorul a torkunk, amikor átlépjük a régi tanterem küszöbét, vagy ha viszontlátjuk egykori tanáraink egyikét.

Megadatik nekünk, hogy életünk korábbi, nehezen megélt, fájdalommal, esetenként kínokkal teli időszakait később másképp lássuk, másképp értékeljük, és nem is csak egyszerűen másképp, hanem egyenesen ellentétes módon: örvendezve, hálával, boldogan. Ha töredékes, mulandó földi életünkben megtörténhet, hogy bizonyos események ennyire átértékelődnek számunkra, vajon nem feltételezhető-e, hogy Isten kifürkészhetetlen értelmét egykor majd megértve, saját sorsunknak és a világ sorsának történéseit isteni távlatból látva minden egészen másképp látszik majd? Esetleg mindenről kiderül, hogy szeretetből történt?

Az Isten előtti alázat nemcsak térdre borulást jelent, hanem annak a tudatosítását is magunkban, hogy a dolgok, a jelenségek, a történések akár személyes életünkben, akár a világban sokkal összetettebbek annál, mint amennyit mi belőlük meg tudunk érteni, és hogy talán semmi sem ér véget azzal, amit mi a dolgok megváltoztathatatlan végének szoktunk tartani. Hiszen koporsó mellett is van bátorságunk feltámadásról és örök életéről szólni, vagyis ellene mondani a halál hideg tényszerűségének, és bízni egyetlen *valakiben*, aki akkor is képes cselekedni, amikor mi már teljességgel tehetetlenek vagyunk.

Ha hinni tudunk a „legnagyobban”, ha hinni tudjuk azt, ami a leghihetlenebb, vagyis ha hinni tudjuk a halálban az életet, akkor nem okozhat gondot hinni az ennél sokkal kisebbbet: vagyis azt, hogy Isten szeretetében egykor minden kín, minden nyomorúság, minden borzalom és minden szörnyűség boldogító, örvendező véget ér. Ahogy az életnek a halállal nincs vége, ugyanúgy nincsen vége semminek sem, ami eddig megtörtént. Minden az Istennél ér véget, minden az ő teljességébe érkezik, és hiszem azt, hogy az ő minden elképzelésünket felülmúló teljessége egyszerűen képes a mi töredezett létünknek minden kínját, bűnét és minden fájdalmát magába olvasztani.

Addig is, amíg kiderül, hogy mindez így van-e, maradj nekünk Devorah történetén, Sánta Ferenc *Ötödik pecsétjén*, gyermekkorunk karácsonyain és egykori osztálytermeinken kívül a golgotai kereszt. Minden másnál meggyőzőbben hirdeti, hogy nem minden az, aminek látszik, hogy valaminek nincs vége azzal, hogy számunkra véget ér, és hogy a leggyötrelmesebb magány és szenvedés is, a poklok pokla is történhet életet mentő, megtartó szeretetből. Ez az, ami *erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent nagyon erőssé teszi.*

■ NÉMETH ZOLTÁN

GALGÓCZY ZSUZSA

Mottó

Mi az,
ami megmenthetne minket,
ha évezredek prófétáinak szava nem volt elég ahhoz,
hogy kérészetű földi hatalmak szolgálata
és önmagunk felmagasztalása helyett
gyengességünket bevalljuk?

Ami
megérintene bennünket,
hogy a végítélet örvénylő sötétjében forogva,
fejünk fölött csapdosó hullámok között fuldokolva
az utolsó pillanatban
egy gyermek természetességével és egyszerűségével
mégis inkább az életet válasszuk?

Mi az,
ami egy elhamarkodottan elszakított
köldökszinór fájdalom után összeköthetne
bennünket a Teremtővel,
rajta keresztül egymással s az öröklettel?
Meghalljuk-e
a keresztfa ácsolásának egekbe kiáltó,
ütemes visszahangzásában az idő sürgetését?

FOTO: LUKACS GABI

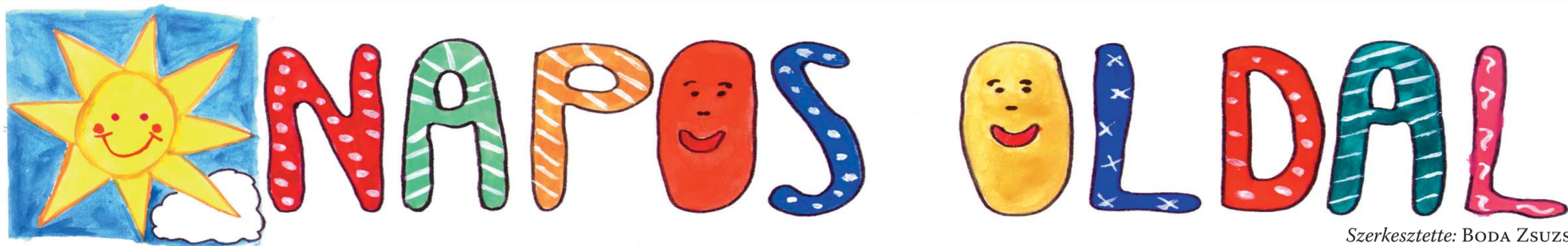
HETI ÚTRAVALÓ

„Nem a magunk igaz tetteiben, hanem a te nagy irgalmadban bízva visszük eléd könyörgéseinket.” (Dán 9,18)

Hetvened hetében az *Útmutató* regeli és heti igéi felszólítanak: készüljünk a nagybőjtre igaz megtérés-sel, és jussunk el az elbizakodottságtól az odaadó istentiszteletig, melynek lényege: „Isten Lélek, és akik őt imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24; LK) Ti is „himmuszt zengjétek nekünk Sionnak énekeiből” (GyLK 769)! Ma az egyházi év második, húsvéti ünnepkörébe léptünk, s mához hetven napra lesz fehérvasárnap. Böjtölő három hete az Isten előtti elcsendesedés, a magunkba szállás, a bűnbánat ideje az egyházban. Kezdjük Dániel imádságával: „*Uram, hallgass meg! Uram, bocsáss meg! Uram, figyelj ránk, és cselekedj (...)! – önmagadért...*” (Dán 9,19) Isten szuverén Úr, irgalma meghaladja az ember értelmét; ezt bizonyítja a zúgolódo szőlőműnkások példázata is. Kegyelmeből az egydénáros napszám azonosá lett az órabérrel: „*Barátom, nem bánok veled igazságtalanul. (...) Én pedig az utolsó-nak is annyit akarok adni, mint neked. (...) Így lesznek az utolsókból elsők, és az elsőkből utolsók.*” (Mt 20,13.14.16) Hisszük, hogy az öröklét mindenki számára Isten ingyen kegyelme, nem megérdemelt fizetség (lásd Ef 2,8–9). Luther szerint „ennek az evangéliumnak a lényege ez: Itt megszűnik minden érdem, és egyedül Isten kegyelme dönt, hogy az elsőből esetleg utolsó, és az utolsóból első legyen. Lehűti az önteltséget, de megtiltja a kétségbeesést is.” Pál sem a bérért versenyez, hanem a mennyei jutalomért, a hervadhatatlan koszorúért: „*Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél.*” (1Kor 9,26) Zákus kíváncsiságból jutott megtérésre, az Úr Jézus őt választotta szállásadójaul: „*Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.*” (Lk 19,10) Isten jósága mindenkit megtérésre hív; senki se távolodjék el ingyen kegyelmétől! „*Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, aki (...) a megtérés útját nem találta meg.*” (Zsid 12,16–17) Jézus kétezer éve elhívja s küldi tanítványait evangéliuma hirdetésére. Ám nem egyedül mennek – Jézus azonosítja magát és Atyját velük: „*Aki titeket befogad, az engem fogad be, és aki engem fogad be, az azt fogadja be, aki elküldött engem.*” (Mt 10,40), s jutalmat kap! A viszálykodás és irigység a lelki kiskorúság jele, ám Isten munkatársai szolgálják csupán, „és mindegyik a maga jutalmát kapja fáradozásához méltóan” (lásd 1Kor 3,4–8). A húsvéti ünnep előtt az Úr Jézus megtisztította a jeruzsálemi templomot (lásd Zsolt 69,10). Mi sem juthatunk el testünk templomának megtisztítása nélkül az Úr akarata szerinti istentiszteletre. Kövessük tanítványait, akik „*hittek az Írásnak és a beszédnek, amelyet Jézus mondott.*” (Jn 2,22). A kereszt igéje Isten hatalma, ő hívott el és választott ki minket is: „*Az ő munkája az, hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok.*” (1Kor 1,30) Az Úr Krisztus hű tanújaként „*Hirdesd az Isten országát / Az ő dicsőségére (...)* / – Ezt bízza rád Megváltód” (EÉ 318,6).

■ GARAI ANDRÁS

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

János és Jézus

► A mostani feladatsor Jézus megkeresztelésével, illetve Jézussal és Keresztelő Jánossal kapcsolatos.

1. Válasszátok szét a két család tagjait, és oszloponként írjátok le az egy családhoz tartozó neveket!

József, Zakariás, Erzsébet, Mária, János, Jézus

.....
.....
.....

2. Írjátok az alábbi kifejezéseket János vagy Jézus neve alá attól függően, ki-re vonatkoznak! Egy szó mindkét oszlopba illik.

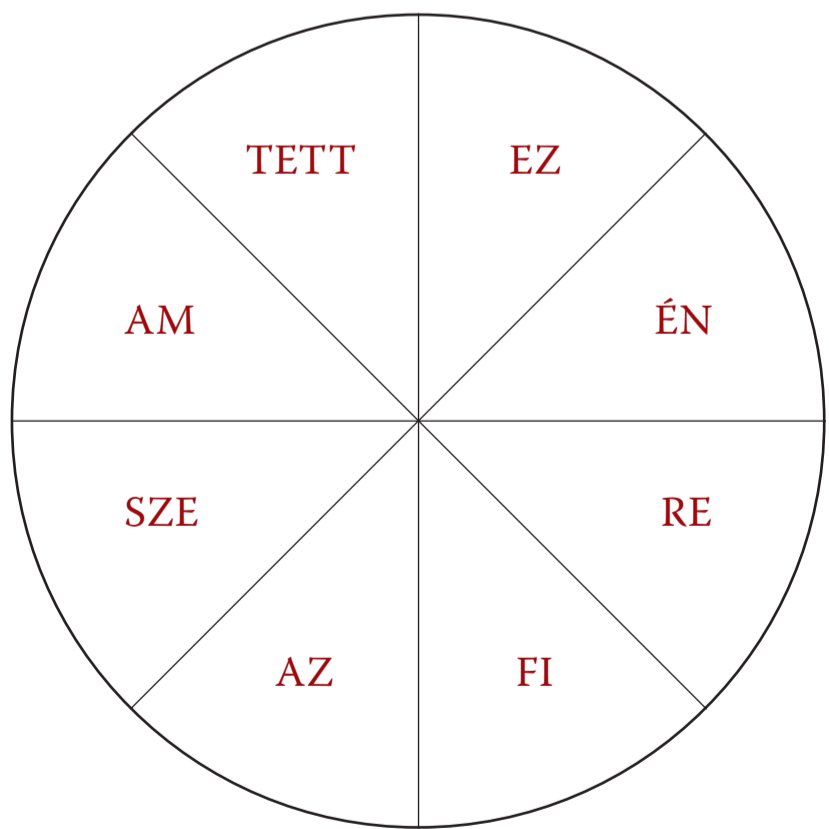
Názáret, teveszőr ruha, galamb, sáska, ácsműhely, bőröv, Jordán

JÁNOS

JÉZUS

.....
.....
.....
.....

3. Ha helyes sorrendben olvassátok össze a szókerékben található szótagokat, akkor megkapjátok annak a mondatnak az első felét, amely a mennyből hangzott Jézus megkeresztelésekor, és amelyet Máté evangéliumában olvashatunk. Írjátok a vonalra a mondat második felét is!

.....

.....

.....

.....

OVISOKNAK

Farsangi bál

Az óvodában farsangi bábra készülnek a gyerekek, és az óvo nénivel süteményt készítettek. Ám egy kis baleset történt: Anikó elejtette a tálcat, és a rajta levő finomságok kettétörttek. Sebaj! Egy kis lekvárral össze lehet ragasztani a darabokat, még ízletesebb is lesz tőle az édesség. Segítsetek párosítani a fél süteményeket!

Kedves Gyerekek!

► Albert és Pongrác lovagnak egy hatfordulós feladatot kell megoldania Szakáll király kérésére. Oldjátok meg ti is a feladatokat, amelyek mindegyike egy-egy számmal kapcsolatos bibliai történethez kötődik, és a megfejtéseket összegyűjtve küldjétek el a szerkesztőség címére (*Evangélikus Élet* szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: *Gyermekvár*. A végén ajándékot kaptok.

GYERMEKVÁR

2.

– Hát, kedves Pongrác barátom, sikeresen megoldottuk az első feladatot erről a régi tekercsről! Most melyik „szamaras” történet következik?
 – Ó, az egyik kedvencem! Amikor ezt olvasom, mindig csodálom Ábrahám hitét!
 – Akkor ez biztos az, amelyikben Isten megparancsolta, hogy áldozza fel fiát, Izsákot – mondta Albert lovag.
 – Eltaláltad! Tudod, mindig elgondolom, milyen szomorú lehetett Sára és Ábrahám, hogy nem született gyermekük. Utána jó elképzelni az

örömüket, amikor öreg korukra mégis lett egy fiuk, Izsák.
 – De épp ezért volt nehéz kérés Istentől, hogy Ábrahám áldozza fel őt égő áldozatul a maga készítette oltáron a Mórijjá hegyén – tette hozzá Albert.
 – Így van! Az apának mégis olyan nagy volt a hite, hogy kész volt ezt is megtenni. Tudta, hogy Isten bármikor visszakérheti azt, amit adott. Még az egyetlen gyermeket is. Felpakolta hát a fát a szamar hátára, fogta a fiát, és az egyik szolgálval elindult a hegy felé. A hegyen épített egy oltárt, megkötözte Izsákot és feltette a

rakásra. Akkor egy hangot hallott. Az Úr szólt hozzá, és azt mondta, hogy ne ölje meg a fiút. Látta ugyanis, hogy milyen engedelmes Ábrahám. Egy kost rendelt oda, az lett az áldozat Izsák helyett, Ábrahámot pedig gazdagon megáldotta.
 – És hogyan fogjuk a történettel kapcsolatos szót megkapni?
 – A számár hátán látható fahasábok betűiből kell összeolvasnunk, hogy mi volt jellemző Ábrahámról.

Nektek sikerül?

Egyházi pénzügyek – világi megközelítésben

Tekintélyes terjedelmű, 1115 oldalas szakkönyvet dobott piacra a múlt év végén a CompLex Kiadó *A közpénzügyek nagy kézikönyve* címmel.

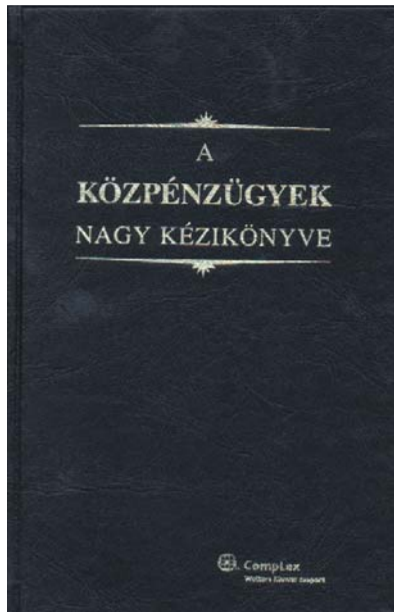
A gazdasági szakemberek figyelmét joggal felkeltő közpénzügyi kézikönyv valószínűleg kevésbé keltette föl a karácsonyi könyvvásár bőségében ajándék után nézelődő egyháztagok érdeklődését, hiszen a közpénzügyeken az átlagember mindössze az állami költségvetéssel kapcsolatos kérdéseket érti.

Ha a könyv kizárólag az állami pénzügyeket tárgyalná, valószínűleg felesleges is lenne, hogy a karácsonyi ünnepkör zárását követően felhívjuk rá egyházi hetilapunk olvasóinak figyelmét. A rendszerváltozást követően azonban az egyházak is kiléptek a szűken értelmezett hitéleti karanténból, s számos, korábban kizárólag állami-önkormányzati közfeladat megoldásából vállalnak részt, közmegelegedésre, és sokszor anyagi-szellemi teherbírásuk határán is túl. E közfeladatok ellátása során számtalan területen érintkeznek az állami és önkormányzati szervekkel és hatóságokkal, így az egyházak is tekintélyes összegű közpénzt használnak fel működésük során.

Bár ez a tény ismert az iskolákat, szerzetintézményeket működtető gyülekezetek, felekezetek felelős tisztségviselői számára, már az egyszerű egyháztagok körében sem tekinthető köztudottnak. Még kevésbé tájékozott erről az egyszerű – felekezetekhez nem kötődő vagy ezek tevékenységében aktívan szerepet nem vállaló – állampolgár. Ezért tekinthető ez a mű hiánypótlónak,

mivel a széles szakmai közvélemény számára mutatja be az egyházak közéleti szerepvállalásának anyagi forrásait, felhasználási céljait.

A kötet több fejezetben átfogóan szól az állami és önkormányzati pénzügyek forrásairól, az adóztatás rendszeréről, a költségvetési tervezés,

gazdálkodás, beszámolás ellenőrzési és információs rendszeréről. A hazai gyakorlat ismertetése mellett kitér az adott témában követett nemzetközi gyakorlatra, illetve bemutatja az európai uniós eljárásokat is.

Az egyes fejezetekben megjelennek kiegészítő információként az egyházak közpénzkezelési előírásai és gyakorlata is. Az olvasó megismerkedhet az egyházfinanszírozás európai modelljeivel és hazai gyakorlatával, az egyházak költségvetés-készítési és zárszámadási, valamint ellen-

őrzési előírásaival. A hazai eljárások bemutatása nemcsak általánosságban, hanem a katolikus, református és evangélikus egyház tételei jogának ismertetésével is megtörténik, ezért nemcsak az érdeklődő világi szakemberek, hanem az egymás gyakorlata iránt érdeklődő egyháztagok is haszonnal forgathatják, illetve kézikönyvként használhatják.

A kiadványban az egyházi gazdálkodás áttekintése természetesen inkább csak kiegészítőnek tekinthető, terjedelmileg mindössze három-négy százalékot tesz ki. Fontosabb a megjelenés ténye. A szakmai közvélemény számára a kiadvány segítségével is tudatosulhat, hogy a magyarországi egyházakban a közpénzekkel felelős gazdálkodás folyik, az egyházak belső jogi előírásai, valamint a gazdálkodásért felelős személyek elkötelezett tevékenysége garanciát jelent arra, hogy a többek között keresztény közösségek tagjaitól beszedett adók terhére is megvalósuló közfeladat-finanszírozás rendezett keretek között, az európai standardok szerint folyik.

A kiadvány egyházi vonatkozású fejezeit a Magyarországi Evangélikus Egyház jogszaként dr. Kőváriné dr. Benkő Ingrid és az MEE Országos Számvevőszékének elnöke, dr. Zsugyel János jegyezte.

■ E. É.

A közpénzügyek nagy kézikönyve. Szerkesztő-lector: dr. Vigvári András és Györfi Dezső, szerkesztő: dr. Zsugyel János. CompLex Kiadó, Budapest, 2009. Ára 20 895 forint.

NEM CSAK LELKÉSZNEK

Elfoglalt papok vigasztalása

„És mondanak egymásnak: *Avagy nem gerjedezett-é a mi szívünk mi bennünk, mikor nekünk szóla az úton...*” (Luk 24,32)

Városi lelkész voltam, ma is az vagyok. Tapasztalatból tudom, mit jelent ez a fajta papság. Azt, hogy százfelé tépnek. Azt, hogy sohasem tudok programot csinálni. Azt, hogy minden munkatervemet keresztülhúzzák.

Holnap délelőtt tanulok: elolvasok huszonöt oldalt Schlattertól. Nos, beállít egy öregasszony, és 11-ig siránkozik a nyakamon. Tönkretette az egész délelőttömöt. Délután visszaidom a főispán hivatalos vizitjét. Indulóban vagyok, s lám, temetést jelentenek. Egy kis szellemit élet is csak kell, társadalmilag sem lehet elszigetelődnöm. Jegyem van az esti hangversenyre. Már rajtam a nagykabát, s lám, úrvacsoráztatni hívnak a kórházba.

A városi lelkész élete csupa epizód. Szolgálatát szétforgácsolódik. De hát – s ezt jó tudni – Jézus élete és szolgálata is csupa epizód volt. Csodálatosan rugalmas volt a munkaprogramja. Előre ki nem tervelt, alkalmi szolgálatok drága mozaikjaiból tevődött ki az élete. Hány ember kapott tőle áldást „csak úgy mellesleg”, „közbevetőleg”, „kaszualiter”, „az úton”. Érdemes volna egyszer ebből a szempontból végigvenni az evangéliumokat.

Nem azért ment Kánába, hogy a vizet borrá változtassa. Csak az aktuális szükség láttán vitte ott véghez első csodáját, megmutatta dicsőségét, és hittek benne tanítványai.

Nem azért ment Nainba, hogy ott halottat támasszon, de mikor a város kapujához közeledett, látott egy síró özvegyasszonyt, megkönyörült rajta, és visszaadta halott fia életét. Ki gondolta volna, hogy Tírusz és Szidón vidékein drámai epizódban egy pogány asszony lányának meggyógyítására kell alkalmat vennie. És alighogy onnét továbbment a Galileai-tenger mellé, és felment a hegyre, nagy sokaság jött hozzá. Hoztak sántákat, vakokat, némákat, csonkákat, és ő meggyógyította őket.

Samárián átmenőben „az utazástól elfáradva, azonmód” csak éppen leült Jákób forrásához, s ebből kerekedett a világ egyik legmélyebb teológiai és lelkipásztori beszélgetése. Volt türelme az epizódszerű váratlansággal eléje került parázna samáriai asszonyt nem lerázni. S lám, megérte, mert a megtért asszony bizonyágtévése nyomán Jézushoz kimenne sokan hittek benne a samaritánusok közül. Sőt Jákób kútjától fut a szál egyenesen a samáriai nagy ébredésig. Cselekedetek 8-ban olvassuk, hogy Samária népe egy szívvel-lélekkel figyelt az igére, és hogy „Samária bevette az Isten igéjét”.

A tanítványok indokolatlan szigorral és szükséges figyelemmel védtek fáradt Uruk nyugalmát. Jézus azonban azt mondta – mégpedig haragra gerjedve: „Engedjétek hozzám jöni a gyermekeket!” Pedig öt perccel azelőtt ezek az édesanyák és gyermekek nem voltak benne a tervében.

Jerikón csupán át akart menni, de gondolkodás nélkül tervet változtatott egy sikkasztó fiánc kedvéért.

Legcsodálatosabb tanításai egyikét – az irtalmas samaritánusról szólót – nem telt templom ezres tömegének mondotta, hanem csak egy törvénytudónak, aki a pillanat hatására fel pattant helyéről, hogy megkísértse őt.

Lukács 15. része is epizódszerűen született. Jézus Kapernaum egyik zsúfolt szobájában hirdette az igét. Akkor váratlanul és otromba tapintatlansággal rátörték a ház fedelét, és leeresztettek eléje nyoszolyán egy bénát. Vége van a gyülekezet figyelmének, és teljes a botrány. Jézus pedig azoknak hitét látva így szólt a bénához: „Fiam, megbocsáttattak a te bűneid.”

Szinte egész szolgálatára jellemző Márk 10,17: „És mikor útnak indult

vala, hozzá futván egy ember és leterdelvén előtte, kérdezi vala őt: Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem?” Jézus pedig nem kergeti el ezt az eléje omlott lelket. Nem mondja neki, hogy most másodára van utam, gyere máskor, hanem tervében megzavartan is a legnagyobb türelemmel intézi el ezt a közbejött lelkipásztori esetet. A legkisebb epizód is fontos volt számára. Pillanatonként nyitva volt a szíve mindenki felé.

Testvér! Te ma igazán nem lazálhatsz. Rohanó események torlódtok árjában, végsőkig elfoglalt munkautamban és a rohamra vetett katonai izgalmában kell szolgálnod. A mi munkánk ma fokozottan is rendszeres tervszerűséget kíván. Mégis arra van szükség, hogy szolgálatunk szent kötöttségében is kötetlen maradjon. A tervtelenség hiba, a tervek konok bálványozása azonban ma lélekvesztő bünné válhat. Tudnod kell, mit teszel holnap. De amikor majd holnap megy az „úton”, legyen nyitva a szemed és tárva a szíved az Isten adta epizódok lélekmentő, drága alkalmainak hűséges megragadására. Nem lehetünk látás nélküli „percbemberek”, s mégis állandóan, jó értelemben vett percbembereknek kell lennünk.

Hogy is hangzik a lelkipásztor imádságának szombat esti szövege? „A rám bízott drága időben oly sokat elmulasztottam, oly sokat elrontottam, oly gyakran voltam szeretetlen, oly gyakran voltam vak, mikor embereket küldtél hozzám. Figyelmen kívül hagytam azt, amit elém állítottál utamon, ami reám várt...”

■ D. SZABÓ JÓZSEF

Igazgyöngyök – D. Szabó József püspök igehirdetése és írásai. Szerkesztette Zólyomi Mátyás. Budapest-Csepel, 2005.

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Sokak nekrológja

Szegényebb lett a gyülekezet: örökre eltávozott közülük Jucika. Gazdagabb lett a gyülekezet, mert mindig emlékezni fognak a mosolygós Jucikára, aki hosszú évekig benne élt a gyülekezetben, és Isten iránti hálával végezte vállalt feladatát.

Gyermekkorától a templom volt második otthona. Előbb a vasárnapi iskola, majd a konfirmáltak együttléte és a felnőttéket heti bibliaköre voltak azok az alkalmak, ahol Jucika mindig ott volt. Felőttként hamar elvesztette családját, a rokonságot, így a gyülekezet lett a családjá és a templom a második otthona. Időközben súlyos gerincbetegsége következtében már csak botlással, kétrészesen tudott járni. De a mosolya és a hittestvérek iránti szeretete továbbra is élt. Minden gyülekezeti alkalmon ott volt, mindenkit ismert, és őt is ismerte minden gyülekezeti tag.

Szolgálatot is vállalt: iratterjesztőként árulta az Evangélikus Életet és a többi egyházi kiadványt. Minden is-

tentisztelet kezdetekor a templom bejárati ajtajánál ő várta és üdvözölte a híveket, majd az istentisztelet végétől ugyanott ő köszönt el minden közösségi alkalmon, így előfordult, hogy a gyülekezeti teremben továbbra is együtt lehetnek egy testvéri beszélgetésen.

Bibliakör nem volt nélküle – olyannyira, hogy súlyosbodó betegsége ellenére is részt kívánt venni minden közösségi alkalmon, így előfordult, hogy a gyülekezet lelkésze autóval ment érte. Élmény és nagy ajándék volt számára, hogy az ötven-hatvan évvel ezelőtti gyülekezetben konfirmáltak az utóbbi évtizedben évente kétszer összejötték az ország különböző részeiből, és együtt töltötték egy egész délutánt. Jucika nagy örömmel találkozott velük, és közösen emlékeztek fiatalkoruk évtizedeire.

És eljött az óra, amikor az Úr magához hívta. Mivel a gyülekezet volt a családjá, ki más vállalhatta a temetés költségeit és a hamvasztás utáni búcsúztatás megszervezését.

A hétköznap délelőtt zsúfolásig megtelt templomban az oltár előtti urnában Jucika hamvai még egyszer együtt voltak a nagy családdal, amely meghatottan búcsúzott tőle.

A gyászszertartás után a templomajtóban – ott, ahol Jucika mindig mosolygósan üdvözölte hittestvéreit – adományokat gyűjtöttek a temetés költségeire. Mint utólag kiderült, annak többszöröse gyűlt össze az adakozásból.

Jucika hamvait a szomszéd város templomának kriptájában helyezte nyugalomra a gyászoló gyülekezet – a feltámadás hitével.

Szegényebb lett a gyülekezet, mert Jucika elment közülük.

Gazdagabb lett a gyülekezet, mert Jucika mégis velük marad. Nem felejtik el mosolygós kedvességét, a gyülekezetben végzett fáradhatatlan szolgálatát és Jézusba vetett erős hitét. Ez a hit erősítse az élőket is abban a reménységben, hogy odaát találkozni fognak egymással.

■ DR. JUHÁSZ GÉZA

HIRDETÉS

A leprások világnapjának központi rendezvényét január 31-én, vasárnap délután 4 órakor az újpest-belsővárosi református templomban tartja a Lepramisszió. Ez egyben tisztújító nagygyűlés is lesz. A műsorban képes összeállítással mutatják be a Lepramisszió szolgálatát. Áhítatot tart *Óvári Péter* evangélikus lelkész (Gyömrő, Mende). Zenezámokkal az Újpesti Baptista Harangzenekar szolgál *Simon Norbert* vezényletével. Minden érdeklődőt szeretettel várnak. (A templom címe: 1041 Budapest, Szent István tér 24.; a hármas metró újpesti végállomásától gyalog pár percre, vagy 14-es villamossal Káposztásmegyertől egy megállóra, az újpesti városháza mellett.)

HIRDETÉS

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

*Radosné Lengyel Anna országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője*

Evangelikus istentisztelet a Magyar Rádióban
Január 31-én, hetvened vasárnapján 10.04-től istentiszteletet hallhatunk Vácról az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán. Igét hirdet *Detre János* lelkész.

ALL IN

TAMÁS-MISE A keresők istentisztelete

2010. február 1.
Fasori evangélikus templom
Budapest VII. kerület, Városligeti fasor 17.

17.45: közös énekés, csendes készülés
18.00: Tamás-mise

<http://tamasmise.mindenkilapja.hu>

Istentiszteleti rend • 2010. január 31.

Hetvened vasárnapja. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Mt 20,1–16; Jer 9,22–23. Alapige: 1Pt 2,1–5. Énekek: 320., 363.

I., **Bécsi kapu tér** de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; II., **Hüvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Veperdi Zoltán; II., **Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyert, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; V., **Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; du. 6. (orgonazenés áhítat) Grendorf-Balogh Melinda; VII., **Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; VII., **Damjanich u. 28/B (gyülekezeti terem)** du. 6. (ifjúsági) Pelikán András; VIII., **Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; VIII., **Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., **Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; IX., **Haller u. 19–21., I. em.** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; XI., **Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; XIII., **Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **Zuglói, XIV., Lócsi út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV., **Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Ponicán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshely, XVII., Tessedik tér** de. 9. Grendorf Péter; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Grendorf Péter; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; XIX., **Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXI., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUZSA

A Bolyaiak Évfordulós gyorsjelentés

Százötven évvel ezelőtt – 1860. január 27-én – halt meg a legzseniálisabb magyar tudós, *Bolyai János*.

Nagyapja, *Bolyai Gáspár* szolgabíró volt Erdélyben, a Küküllő menti Bolyán, ahol kicsiny birtokán gazdálkodott. Itt született fia, *Bolyai Farkas* 1775. február 9-én. Hatéves korában, 1781-ben került a nagyenyedi kollégiumba. *Báró Kemény Simon* fia mellé fogadta idősebb tanuló társul. A két fiú 1790-ben Kolozsvárra ment, a református kollégiumba. 1790-ben fél évet Jénában töltöttek, 1790-ben átköltöztek Göttingába. Itt ismerkedett meg *Bolyai Farkas* a két évvel fiatalabb *Carl Friedrich Gauss*-szal, „a matematika fejedelmével”. Összebarátkoztak, és egy életen át levelkeztek.

Hazatérése után, 1799-től az anyai birtokon (a Marosvásárhely melletti Domáldon) gazdálkodott. 1801-ben megnősült, *Arkosai Benkő Zsuzsannát* vette feleségül. Házasságukból – Kolozsvárt – született *János* fiuk 1802. december 15-én. Két évvel később *Bolyai Farkas* a marosvásárhelyi református kollégium matematikaprofesszorává választották, itt tanított negyvenhét éven át, 1851-ig.

Igazi polihisztor volt, hét tan-

A két Bolyai szobra Marosvásárhelyen

könyvet írt, valamint tagja volt a Magyar Tudós Társaságnak is. Fő reménye fia, *Bolyai János* volt, akit ő tanított a marosvásárhelyi kollégiumban. Remélte, hogy fia mindazt elérí, amit ő nem tudott. Éppen ezért óriási csalódást jelentett számára, amikor nem sikerült elküldenie őt

Németországba, mivel kérésére Gauss nem válaszolt.

Bolyai János 1818-ban iratkozott be a bécsi hadmérnöki akadémiára, és 1822-ben fejezte be tanulmányait. Alhadnagyi rangban Temesvárra helyezték, innen írt levelet apjának 1823. november 3-án: „A feltételem

már áll, hogy mihelyt rendbe szedem, elkészítem, s ha mód lesz, a paralelálkóról egy munkát adok ki. (...) Ha meglátja, Édesapám, megismeri: most többet nem szólhatok, csak annyit: hogy semmiből egy új, más világot teremtettem.”

Az édesapa, *Bolyai Farkas* 1832-ben megjelent *Tentamen* című könyvének a függelékében (*Appendix*) jelent meg nyomtatásban a fiú, *Bolyai János* elmélete: a nem euklideszi geometria korszakalkotó felfedezése. Egyedül Gauss ismerte fel a felfedezés lényegét, ám ő azt írta, hogy maga is foglalkozott a problémával, mintegy elvitatva ezzel *Bolyai János* elsőségét. Pedig a Bolyaiak azt remélték, hogy Gauss segítségével *János* kiemelkedhet az ismeretlenség homályából. Rádadásul még az apa és a fiú közötti viszony is megromlott.

Amikor *Bolyai János* főhadnagyi rangban Aradon szolgált, maláriát és izületi gyulladást kapott. 1830-ban Lembergbe helyezték, itt kolerás lett, Olmützben pedig agyrázkódást szenvedett. Szolgálatát nem tudta ellátni, és 1833-ban kapitányi rangban nyugdíjazták. Előbb Marosvásárhelyre, majd 1834-ben Domáldra költözött, és megnősült. 1846-ban tért vissza Marosvásárhelyre. Az apa, *Bolyai Farkas* 1856. november 20-án, a fiú, *Bolyai János* 1860. január 27-én halt meg.

A két Bolyairól Marosvásárhelyen szobrot állítottak fel, *Németh László* drámát írt róluk, Kolozsvárt a Babeş–*Bolyai Tudományegyetem* őrzi a nevüket.

■ DR. REMÉNYI MIHÁLY

ERŐS VÁRAK

Óraljaboldogfalva református erődtemploma

Digitális tábla, elektronikus könyv – a 20–21. század fordulójának korszerű informatikai megoldásai. Persze, arról lehetne vitatkozni, hogy ezek valójában mennyire mozdítják ki az emberiség szekerének sok tekintetben kövek közé szorult kerekeit... Vannak azonban olyan kövek is, melyek a nyitott szemű, a világ dolgaira figyelő embernek történelmet és művészettörténetet tanítanak.

Ilyen kövekből rakták össze a Hunyad vármegyei Óraljaboldogfalva (Santamaria-Orlea) református erődtemplomát. A 12–13. század fordulójáról származó épület annak a kornak a tanúja, amikor Erdély határait még nem lépte át a napjainkban döntő többségben lévő románság. Ha szemből tekintünk tornyára, feljebb még lőrészzerű, román stílusú, kettős, illetve hármaskörívű záródású ablakokat láthatunk, lejjebb már mérműves, gótikus „nyílászáróján” süt be a nap. A román stílus jegyeit viselik az oldalon és az apszisában található további ablakok, a téglalap alakú tömegelrendezés, illetve a bélletes kapu is.

A templom fallal erősített udvarába szabad a bejárás. Az épület körül régi magyar nyelvű síremlékeket, valamint – hevenyészett lapidáriummént – faragott köveket találunk. Az egykori lelkészlak romokban hever, udvarából riasztó kutyaugatás hallatszik. Viszont a kerítés ajtaján ott az „áttételes kulcs”: a házszám, ahol a valódi kulcsot tartják. Itt román nemzetiségű, angolul jól beszélő, barátságos fiatal ember fo-

gad, majd végigkísér minket az épületen. Aki pedig úgy kívánja, a templomban megtalálja a környék lefedő magyar református gyülekezet lelkészének nevét és elérhetőségét, aki talán még több magyar vonatkozást említve tudna mesélni a látnivalókról.

Belépve elsőként a freskótöredékek hívják fel magukra a figyelmet. Ezek különböző felekezeti korszakokból származó alkotások, találunk közöttük a protestantizmus előtti katolikus és ortodox idősorból is festményeket. Viszont tegyük hozzá: a templom történetével foglalkozó leírások egy része kétségbe vonja, hogy valaha is

görgökeleti kézben volt az istenháza. A falfestményeket még a középkorban – hasonlóan a környék más templomaihoz – „megcsonkították”, az ábrázolt szentek szeméit kiszúrták. Nem tudni pontosan, hogy kik: a babonákra hajlamos falusiak vagy a török hordák? A karzatra falépcső vezet, orgona viszont nincs, az istentiszteletet mives faragású harmoniummal kísérték.

Rendszeres alkalmakat már nem tartanak, vasárnaponként nem hangzik el igehirdetés az óraljaboldogfalvai templom szöszkékéről. A település az Erdélyi Református Egyházkerület Hunyadi Egyházmegyéjének hátszegi gyülekezetéhez tartozik mint missziós egyházközség – az utolsó hivatalos népszámlálás szerint harmincegy fős reformátussággal, melyről az egyházkerületi statisztika azt mondja, hogy mindösszesen két hívó vesz részt aktívan is a gyülekezet életében.

A falu földesura valamikor az ortodox kenézcsaládból katolikussá lett *Kendeffy* familia volt. A még álló, pazar kastélyukról származó feliratos címeren koszorú és a magyar trikolor díszsereg, tudatva: nem mi vagyunk az egyetlenek az anyaországból a dél-erdélyi végeken.

■ REZSABEK NÁNDOR

A SZERZŐ FELVÉTELE

Eső előtt felhő

A gyors internet-hozzáférés lassan kezd el bekebelezni a hordozható meghajtók piacát.

Bizonyára a legtöbb olvasó emlékszik még a 3,5 hüvelykes floppy-lemezekre, amelyeken 1,44 MB adatot lehetett hozni-vinni. Sokan tízes dobozokkal jártak, és többek között a RAR nevű tömörítőprogrammal szabták egyforma méretűre a terjedelmesebb adatokat, amelyek aztán pont kitöltötték a lemezeken lévő területet. A nagy kapacitású floppyk helyett végül az újraírható CD-k terjesztették ki a méretkorlátot, mostanában pedig a pendrive-ok korszakát éljük, amikor egy kulcstartónyi méretű, flashmemóriát tartalmazó eszközt kell csak rádugni a számítógép USB-csatlakozójára, hogy utána 1, 2, 4, 8 vagy 16 GB adattal sétáljon tovább az, akinek erre van szüksége.

Mindközben azonban az adat-hordozás alapja nem változott: egy kézzel fogható, elektronikus küttyü kell ahhoz, hogy az adatok egyik helyről a másikra jussanak. Persze lehet trükkökhöz is folyamodni: kisebb anyagokat el tudunk küldeni saját magunknak e-mailben, amelyet a másik számítógépen töltünk le, de a tapasztaltabbak akár saját szerverként is beállíthatják otthoni masinájukat, amelyre aztán máshonnan csatlakoznak. Mindenesetre ez már az adatok hordozásának eszközmentes változata, az információ ugyanis már csak valahol az interneten található meg.

Már régebben került a figyelem középpontjába a *cloud computing*, azaz a számítási felhő. Ez az informatikai kifejezés olyan szolgáltatásokat takar, amelyeknél a saját számítógépünkre már csak az a feladat hárul, hogy valamelyik internetes szerverhez csatlakozzon, a programok azon futnak, és az adatok is ott tárolódnak.

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Illetve azért, hogy biztonságos legyen, egyszerre több szerveren. És mi ennek a legkézzelfoghatóbb előnye? Az, hogy egy zsebben hordozott adattároló bármikor elromolhat, és az adatok elveszhetnek róla. A felhőben azonban egy jó szolgáltatás olyan garanciákat nyújt, amelyekkel kizárják az adatvesztést.

Ha a Google ténykedését figyeljük, akkor olyan jövő tárul elénk, amelyben minden program az internetről fut, a számítógép operációs rendszerének pedig nincs más feladata, mint hogy megteremtse a kapcsolatot a hálózattal. Tavaly november óta azonban ez már nem utópia, ugyanis bemutatották a *Google Chrome OS-t*, amely lényegét tekintve csak egy böngészőbe integrált munkafelületet takar. Irodai programcsomagként az ingyenes *Google Docs* (<http://docs.google.com/>) használható, így internet-hozzáférés birtokában akár egy kávézóban is tökéletesen lehet működtetni egy vállalkozást.

Január közepe óta pedig nemcsak új dokumentumokat lehet létrehozni a *Google Docs* segítségével, de akár a saját számítógépen lévő adatokat is fel lehet tölteni – a *Google* ehhez 1 GB ingyenes tárhelyet nyújt. A 20 GB méretű tárhely egy évre csak 5 dollár, és a kapacitás egészen 1 TB-ig nő, amelyért évente 256 dollárt kell fizetni.

Ezen a piacon azonban nem a *Google* nyújtja a legjobb szolgáltatást, hanem a *Dropbox*. A <http://dropbox.com> címről Win-

dowshoz, *Machez* és *Linuxhoz* is lehet letölteni kliensprogramot, amely beépül az operációs rendszerbe. Segítségével olyan virtuális mappa keletkezik a gépen, amelybe elég csak bemásolni a fájlokat, a rendszer automatikusan szinkronizálja azokat a szerveren lévő tartalommal.

A *Dropbox* azonban nemcsak a legfontosabb adatok biztonságos megőrzésére használható, hanem a mappákat meg is lehet osztani vele. Alapértelmezetten a *Public* nevű mappa szolgál a dokumentumaink elérésére, míg a *Photos* egyfajta online képmegosztót takar, amely automatikusan hozza létre a fotóalbumot az oda másolt felvételekből.

A szolgáltatás ingyen elérhető változata 2 GB tárhelyet ad, és két fizetős csomag is kapható, amelyek 50 és 100 GB-ra növelik a tárolható adatt mennyiséget.

A *Dropbox* előnye kétségtelenül az, hogy ismerős felületen lehet használni, hiszen mindenki a számára kedves fájlkezelővel tudja kezelni a dokumentumait. A szolgáltató természetesen a mai kor igényeinek megfelelően saját blogján kívül a *Twitteren* és a *Facebookon* is kommunikál, de a *Votebox* nevű szavazófelületen is lehet új funkciókat javasolni, és egy külön fülön le is kérdezhető azok, amelyeket már megvalósítottak.

E sorok írója a legféltettebb anyagairól a *Dropboxon* tárol biztonsági másolatot, az adatvesztés réme így kevésbé fenyegeti. Nem létfontosságú dokumentumokról van szó, de ki örülne annak, ha évek óta gyűjtött prédikációi vagy gyülekezeti nyilvánítások vesznének el egy-egy meghibásodás miatt? Eső után haszontalan már a köpönyeg, de eső előtt még jó hasznát vehetjük a felhőnek.

■ NAGY BENCS

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Narancsos szelet

Hozzávalók: 20 dkg puha Rama margarin, 15 dkg kristálycukor, 1 evőkanál vaníliás cukor, csipetnyi só, 3 tojás, 25 dkg liszt, 2 teáskanál sütőpor, 1 citrom, 2 narancs, 20 dkg porcukor

A tészta elkészítéséhez a margarint a kristály- és a vaníliás cukorral jól kikeverjük, majd hozzáadjuk a tojássárgákat. A masszához keverjük a lisztet, sót, sütőport, az egyik narancs és a citrom levét, valamint annak leeresztelt héját. Legvégül hozzá-

adjuk a kemény habbá vert tojásfehérjét.

Az így kapott tésztát egy körülbelül 35 x 25 centiméteres, sütőpapírral kibélelt tepsibe öntjük, és 160 fokra előmelegített sütőben körülbelül húsz perc alatt megsütjük.

A máz elkészítéséhez az átszitált porcukrot jól összekeverjük a másik narancs levével. A még meleg süteményt bekenjük a mázzal, és hagyjuk rajta megszáradni.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Hibás naptárakkal küzd a szerb egyház a hamisítók ellen

Szándékosan hibás egyházi naptárakat készítettett a Szerb Ortodox Egyház erre az évre azért, hogy könnyebbé váljon a komoly anyagi kárt okozó jogosulatlan naptárgyártók leleplezése – derült ki belgrádi sajtójelentésekből.

Az ortodox Szerbiában igen sok az egyházi ünnep, ezért nagy a kereslet az ezeket pontosan feltüntető egyházi naptárak iránt. Nemcsak a templomokban fagy belőlük sok, hanem az utcai árusoknál is, akiknek a zöme azonban nem az egyháztól kapja a kiadványt, így az érte befolyó pénz sem az egyház kincstárát gazdagítja.

A legfőbb egyházi irányító testület, a szent színódus már régen változtatni akar ezen az anyagi érdeket sértő állapotban, és megkapta hozzá a szerb belügyminisztérium támogatását is, mivel az egyházi naptár Szerbiában szerzői jogi védelem alatt áll. Hogy a hamis naptárakat könnyebben ki lehessen szűrni, az egyházi vezetés úgy döntött, hogy a hivatalos kalendáriumban elhelyeznek néhány apróbb hibát, amelyet a naptárt feketén lemásoló nyomdákban nyilván kijavítanak.

Arról egyelőre nincs hír, hogy az „ami hibás, az a jó” gondolat szellemében született újítás mit eredményezett

eddig, hány naptárhamisító, az egyházat anyagilag megkárosító nyomdát, kiadót lelepleztek már le. Van viszont arról, hogy az aprónak szánt hibák közé bekerültek olyanok (például ünnepek téves dátumai), amelyek némi zavarodottságot keltettek a hívekben.

Többben rosszállóan szóvá tették, hogy az egyház nem járt el kellő gondossággal, mivel hibás naptár megjelenését engedélyezte. Ez lehet az oka annak, hogy a szent színódus – már csak tekintélye védelmében is – hírt adott a szándékos, hivatalos helyről kezdeményezett hamisításról.

► MTI

EVÉL&LEVÉL

Színházlátogatás Budapesten

A pécsi gyülekezet lelkesze, *Varsányi Ferenc* színházlátogatásra hívta híveit. Egy busznyai lelkes csapat indult el a közelmúltban Budapestre. Már az úton sokan énekelve hangolódtak rá az elkövetkezendő élményekre.

Első utunk Budavárba vezetett. A Bécsi kapu téri evangélikus templomot tekintettük meg. Lelkészünk a budavári gyülekezet történetéről beszélt, majd rövid áhítat következett. Tiszta lélekkel, szívvel várjuk az Úr érkezését, ezért imádkoztunk, és ezért énekelünk adventi énekeket. A templom alatti meditációs barlangba mécsesek fényét vezetett le minket. Itt szembesülhettünk a földön fekvő cédulákra felírt bűnök sokaságával. „Szabadulj meg tőlük” – visszhangzott bennünk. A felszínre érve a gyülekezeti fiatalok forralt borral kedveskedtek a „mélyből jövőeknek.”

A Mátyás-templom és a Halászbástya érintésével sétáltunk második úti célunkhoz. Az Országos Széchényi Könyvtár „*Látjátok feleim...*” – Magyar nyelvemlékek a kezdetektől a 16. század elejéig című kiállítását tekintettük meg.

Utunk harmadik állomása a Deák téri Evangélikus Országos Múzeum volt. Lelkészünk elárulta, hogy annak idején ő is segédkezett a múzeum anyagának gyűjtésében. Az itt látható állandó kiállítás – *Evangélikusság a magyar kultúrában* – az elmúlt fél évezred legjelentősebb lutheránus egyházművészeti és kulturális emlékeit mutatja be. Közülük a legértékesebb *Luther Márton* 1542-ben kelt eredeti végrendelete, melyet a magyar evangélikusság őriz. Megilletődve álltunk *Petőfi Sándor* keresztelődmedencéje mellett is. A lelkes, minden részletre kiterjedő idegenvezetés után a gyülekezeti teremben teával, süteménnyel kedveskedtek nekünk.

A negyedik úti cél a Duna Palota volt. Az est fénypontja következett. Megtinktettük *Madách Imre* halhatatlan remekművét, *Az ember tragédiáját*. Utban Budapest felé *Buzásiné Antal Franciska*, aki a szervezésben is segédkezett, felolvasta az *Evangélikus Életben* megjelent kritikát, előkészítve ezzel az előadás befogadását. A Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház előadása nem okozott csalódást. Valóban a legfőbb új benne – a régi. Hagyományos, klasszikus formában az eredeti tartalommal, érthető szövegmonddal adták elő a magyar kultúra e meghatározó alapművét. Madách gondolatait a főszereplők: *Bánffy György* (az Úr), *Lénárt László* (Ádám), *Buzogány Márta* (Éva) és *Kárpáti Tibor* (Lucifer) átélten, hitelesen közvetítették. Fejet kell hajtanunk az elhivatott rendező, *Udvaros Béla* előtt. Az ő szavai fejezik ki legméltóbban a mű tanulságát: „Az örök kételkedés és remény között az emberiség csak Isten kegyelmében bízva találja meg az Élet értelmét, értékét és szépségét.”

TILLAINÉ MERÁCZ ÁGNES (Pécs)

Hatvani hírverés

Kedves Főszerkesztő Úr! Örömmel nézem át hétről hétre az *Evangélikus Életben* megjelent írásokat, közléseket. Tájékozodom, tanulok, köszönet érte. A 75. évfolyam 4. számában közölt, a Magyar Távirati Irodától (MTI) átvett néhány sor azonban mély szomorúsággal töltött el. Több éve élek Hatvanban, s ez idő alatt számtalanszor tapasztaltam *Érsek Zsolt* polgármester és köre egyházellenességét.

A cikkben szerepel: „Hatvanban egyébként szokás, hogy a helyi önkormányzat egyházi fejlesztéseket támogat...” Valóban előfordul egy-egy 50-100 ezer forintos támogatás. Nevezhetjük segítségnek, de akár odavetett alamizsnának is. Ki-ki döntse el. A plébános, aki el merete mondani véleményét a polgármester egyházakkal kapcsolatos ténykedéséről, két hónap múlva nyugdíjba helyezéséről értesült. Az egyházi közösség, mely templomának renoválásához kért segítséget, mert rövid ideig közterületen tároltak építőanyagot, nem támogatást, hanem komoly büntetést kapott. A sort folytathatnám, de nem teszem.

Kedves Főszerkesztő Úr! Kampány van. Néha hazug. Úgy érzem, az MTI-híradásban megjelent néhány sor tökéletes példája ennek.

Kérem, ne haragudjon, hogy ezt most nagy hirtelen megosztottam Önnel! Életére, szolgálataira Urunk áldását kérem!

N. A. (Hatvan)

(A teljes név és cím a szerkesztőségben)

HIRDETÉS

„Az ír énekesek körében van egy szokás: ha az ember el szeretne énekelni egy dalt, felemeli a feje mögé a kezét, és várja, hogy megfogja valaki. Az én kezemet Isten fogta meg, és azóta neki énekelek.”

A *Tabhair dom do lámh – Add a kezed* című lemezen D. Kiss Ildikó (ének) és barátai (hegedű, hárfa, furulya, gitár, buzuki, bodhrán) tradicionális ír dicsőítő dalokat adnak elő ír, magyar és angol nyelven.

A lemez magánkiadásban jelent meg, ára 2500 forint. Kapható a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.) és a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.).

Megrendelhető az Evangélikus Missziói Központnál (1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38.; evmis@lutheran.hu) és a Kérügma Kiadónál (1032 Budapest, Bécsi út 189.; 1/436-9868; info@kerugma.hu), valamint a kiadónál: D. Kiss Ildikó (20/770-3087; ildiko.d.kiss@gmail.com).

A CD bemutatója február 7-én, vasárnap 18 órától lesz a *Pilinszky János irodalmi kávéházban* (1052 Budapest, Váci utca 33.).

HIRDETÉS

A Magyar Televízióban január 31-én, vasárnap a *Mai hitvallások* című műsorban megismétlik a dr. Csepregi Gyulával készült beszélgetést. A műsor az m1-en 11.05-kor, az m2-n 14.05-kor kezdődik.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Händel Messiás című oratóriumát adja elő a pestszentlőrinci evangélikus templomban (Budapest XVIII., Kossuth tér 3.) január 31-én, vasárnap 16 órától az oroslányi evangélikus gyülekezet ötvenkét fős ének- és zenekara. A templom megközelíthető az Üllői úton vagy az 50-es villomossal. Mindenkit szeretettel várunk!

Theolingua államilag elismert egyházi szaknyelvi nyelvvizsga angol és német nyelvből március 6-án a Károli Gáspár Református Egyetem Idegen Nyelvi Lektorátusán (1088 Budapest, Reviczky u. 4., 1/483-2918, www.theolingua.hu, theolingua@kre.hu). A jelentkezési határidő a nyelvvizsgára február 15., a felkészítő tanfolyamra február 8.

APRÓHIRDETÉS

Metróhoz közeli, külön bejárattal, 2 + 2 félszobás lakás kiadó diákoknak. Es- te: 20/473-1716 vagy 1/630-0368.

Határon túli magyar gyülekezet számára keresek használt, elfekvő régi énekeskönyvet (*Dunántúli énekeskönyv*). Nagyobb példányszámért helyszínre megyek; egy-két példány is érdekel, melynek postaköltségét kifizetem. Telefonon (20/824-9884) és e-mailben (zizsogyo@t-online.hu) várom a felajánlásokat. – *Garádi Péter*

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 26 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Hit által értjük meg, hogy a világokat Isten szava alkotta, úgyhogy a nem láthatókból állt elő a látható. Zsid 11,3 (Zsolt 33,6; Mt 20,1–16; Jer 9, 22–23) Három, kettő, egy... A nagy visszszámítás ideje ez az egyházi esztendőben böjt előtt három vasárnapon át. Nekünk, akik tanítványaiként vele indulunk, először is „elbizakodottságból odaadó istentiszteletré” kell megtérnünk. Ebben segítenek minket az e heti igeversek. A mai azzal szembesít, hogy egyedül Isten – mint a létezés forrása – képes semmiből létrehozni valamit, ezért végső soron minden létező teljes függésben van tőle. Amikor mi, emberek alkotunk, valójában csak a tőle kölcsönkapott valamiből hozunk létre valamit. Ez számunkra – korlátozott emberi tudattal – felfoghatatlan, de hittel megragadható.

Hétfő

Volt ott egy ember, aki harmincnégy éve szenvedett betegségében. Jézus azt mondta neki: „Kelj fel, vedd az ágyadat és járj!” És azonnal egészséges lett ez az ember, felvette az ágyát, és járt. Jn 5,5.8–9a (Zsolt 30,2a; Lk 19,1–10; 5Móz 9,1–6) Egy fél emberélet, 13 879 nyomorult nap, 333 096 vánszorgó óra, 19 985 760 kínos perc. Mennyi próbálkozást rejt 38 év szenvedése! Ki tudja, mi mindent megpróbált már ez az ember is, hogy végre szabadulhasson a fogyatékságából, hogy ne kelljen másokra szoruló kiszolgáltatottságában szégyenkeznie! Most is itt fekszik a gyógyulás remélt forrásánál. Hányszor vagyunk mi is így: elmegyünk a hévizekhez, mert az orvos is ajánlotta, és reméljük, hogy használ majd a felületi kezelés! Jézus jön és kérdez, a nyomorult ember pedig csak egy kis külső segítségre számítana: „...nincs emberem, aki beemeljen a medencébe...” Mikor értjük meg végre, hogy nekünk nem egy kis testi jobbulás kellene, nem néhány boldog évre van valójában szükségünk, hanem arra, hogy a szabadító Úr kézbe vegyen, és kívül-belül újjáteremtse!

Kedd

Pilátus így szólt a zsidókhöz: „Íme, a ti királyotok!” Azok pedig felkiáltottak: „Vidd el, vidd el, feszítsd meg!” Jn 19,14–15 (Zak 12,10; Zsid 12,12–17; 5Móz 9,7–21) Amikor a zsidók megtagadták, hogy Jézus a királyuk, sőt a főpapok azt állították, hogy nincs királyuk, csak császáruk, valójában saját hagyományos hitvallásukat adták fel Isten királyságáról, és árulták el a reménységet a megígért Messiásban. Isten minden ígéretét eldobták földhözragadt érdekeik érvényesüléséért, emberi céljaikért. Hányszor teszünk mi is így, s leszünk látványosan vagy csak titkon, bent a szívünkben hitehagyók és hittagadók kényelemből vagy félelemből. Érthetetlen kegyelem, hogy a megfeszítettét éppen az az Isten vállalja helyettünk, akit leköpvé megtagadtunk.

Szerda

Hol vannak isteneid, amelyeket csináltál? Keljenek föl, segítsenek rajtad bajodban, ha tudnak! Jer 2,28 (1Jn 5,20; Mt 10,40–42; 5Móz 9,22–29) Segíts magadon, és az Isten is megsegít! – tartja a mondanak. Ez azt sugallja, mintha a lényeges az lenne, mi mit teszünk, mi mit tudunk tenni a bajban. Látszólag ez működik is. Aki azonban megismeri a valódi Istent, az tudja, hogy a sorrend tulajdonképpen fordított: csak ha előbb ő segít, akkor tudunk talán mi is segíteni valamit. Mert az igazi nagy bajokat mi magunk képtelenek vagyunk orvosolni. Hála minden mély krízisért, amikor ráébredhetünk erre!

Csütörtök

Megbűntettek titeket, ahogyan megérdemlitek – így szól az Úr. Jer 21,14 (Gal 6,9; 1Kor 3/1–3; 5Móz 10,1–9) Micsoda?? Mi mindig is azt hittük, hogy mi formálhatjuk Istent a saját igényeinknek megfelelően. Bűntető Isten nem szimpatikus. Ő mégis szólott egykor Jeremiás által a királyi házhoz: hiába a természetes védelem, a hatalmi előjogok, semmi sem védi őket akkor, ha Isten számon kéri, hogy mit cselekedtek ezek által. Talán mi is szeretnénk – hozzájuk hasonlóan – rangot, hírnevet felelősség nélkül, de ezek csak együtt járnak. Ahogyan a királyi ház tagjai számára is eljött a számadás ideje, előbb-utóbb elérkezik a mi életünkben is, bármilyen szelíd istenképpel nyugtatgatjuk is lelkiismeretünket.

Péntek

Pál írja: Mindnyájan Isten fiait vagyok a Krisztus Jézusban való hit által. Gal 3,26 (Zsolt 22,11; Jn 2,13–22; 5Móz 10,10–22) Az anyaméhben Isten formált bennünket istenként. Megszületve és felnevelkedve a legnagyobb emberi felismerésünk az lehet, ha Istent fogadjuk el istennek. Ez azonban az üdvösséghez kevés: a teremtmény számára ugyanis nincs örökség. De ő komolyabb kapcsolatra vágyik velünk, Krisztusban Atyánk lehet az Isten. Bármilyen rendű, rangú, képességű és minőségű földi és testi apát tudhatunk magunkéknak, Isten apánkká kész lenni, és gyermekévé kész fogadni. Így lehet Krisztusban miénk az örökség is, mely összehasonlíthatatlan azzal, amit egy földi apa hagyhat ránk.

Szombat

Pál írja: Akik Krisztusba keresztkeltek meg, Krisztust öltötték magatokra. Gal 3,27 (Ézs 61,10; 1Kor 1,26–31; 5Móz 11,1–12) Mutasd meg a ruhád, és megmondom, hogy ki vagy! Bár nem a ruha teszi az embert, megfelelő öltözék nélkül még Hamupipőke sem mehet a bálba. Az új teremtesben megígért földre pedig csak egy öltözöt ad belépési jogot: Krisztus. Egyedül ő az a ruha, aki nemcsak külsőleg takarja el az esetleges fogyatékoságokat, de azt, aki magára ölti, belülről is átfarmálja.

■ GYŐRI TAMÁS JÓZSEF

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÖRBOTTYÁNBAN GOMBOS MIKLÓS aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékek gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcíme: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

myLuther

WWW.MYLUTHER.HU

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 31-étől február 7-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>22.05 / m2 <i>A bunker (francia–amerikai háborús filmdráma, 1981) (74') 1. rész</i> A film James P. O'Donnell azonos című könyve alapján készült. Az író – az amerikai 2. páncélososztály egykori tagja, majd 45 után a Newsweek berlini tudósítója – volt az első amerikai, aki Berlin el- este után az oroszok által min- denki elől elzárt bunkerbe be- jutott. A szerző sok olyan, a Szovjetunióból időközben ha- zatért hadifogollyal tudott be- szélni, akik hosszabb-rövidebb időszakot töltöttek a bunker- ben, és így tanúi lehettek az ottani eseményeknek. O'Don- nell ezen interjúkra alapozva rekonstruálta, hogy miként is halt meg Adolf Hitler.</p>	<p>8.55 / Duna Tv <i>Az erdélyi szász kultúra nyo- máiban (magyar ismeretter- jesztő filmsorozat, 2002) (30')</i> „Erős vár a mi Istenünk!” 11.34 / M. Katolikus Rádió <i>Gospelkrónika</i> 13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház félórása 21.30 / m1 <i>Parttől partig (amerikai–kanadai filmdrá- ma, 2004) (108')</i> 23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lelki szösz</i> Evangélikus félóra 23.40 / Duna Tv <i>Múlt idő '89 (magyar dokumentumfilm- sorozat, 2009) (26')</i> Rendszerváltás a kultúrában</p>	<p>11.50 / TV2 <i>Ők sem voltak szentek (kanadai–olasz filmdráma, 2004)</i> 13.50 / m2 <i>Másfél millió lépés Magyarországon (magyar dokumentumfilm- sorozat, 1980) (45')</i> A Hernádtól a Sajóig 21.30 / m1 <i>Moszkva tér (magyar játékfilm, 2001) (88')</i> 22.30 / Bartók rádió <i>Hang-fogó.</i> Edwin Fischer Bach-műveket zongorázik 23.04 / Kossuth rádió <i>Hangalbum.</i> Értékek, doku- mentumok, ritkaságok az MR hangarchívumból 23.15 / Duna Tv <i>Tejút (magyar játékfilm, 2007) (75')</i></p>	<p>5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 12.45 / M. Katolikus Rádió <i>Népdalforrás.</i> Népzenei együttések felvételeiből 13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bízunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórása 14.00 / Bartók rádió <i>A hét zeneszerzője: Dohnányi Ernő.</i> Benne: Szegedi mise Op. 35. – Gloria 14.34 / Kossuth rádió <i>Tér-idő.</i> Ki vagyok én? 20.00 / Duna Tv <i>„Harangok zúgnak bennem” (magyar dokumentumfilm, 2010) (56')</i> Egy óra Csoóri Sándorral 22.15 / Duna Tv <i>Tízezer nap (fekete-fehér ma- gyar filmdráma, 1967) (103')</i></p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>7.30 / Duna II. Autonómia <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 13.38 / Bartók rádió <i>XX. miskolci nemzetközi ka- marakórus-fesztivál.</i> A Hass- ler énekegyüttes Josef Rhein- berger-motettákat énekel 13.45 / m2 <i>A hét műtárgya.</i> Adolph von Menzel: Prédikáció a szabadban 14.00 / PAX <i>Neked szabott fehér ruha – A fölruházott ember</i> A Zákéus Médiacentrum evangélicizációs műsora 18.00 / Bartók rádió <i>A zenéről</i> Születésnap beszélgetés Dobszay Lászlóval 19.40 / Kossuth rádió <i>Daloló vizek</i> 21.10 / Duna Tv <i>Boldog új élet (magyar játékfilm, 2006) (80')</i></p>	<p>19.34 / PAX <i>Pilátus</i> Reményik Sándor Pilátus cí- mű versének zenés feldolgo- zása a Poézis együttes elő- adásában 20.00 / Duna Tv <i>Napraforgók (magyar dokumentumfilm, 2008) (30')</i> 21.15 / Duna II. Autonómia <i>4 nap (kanadai filmdráma, 1999) (85')</i> 22.00 / m2 <i>A boldogság színe (magyar filmdráma, 2003) (86')</i> 22.00 / Duna Tv <i>Friss levegő (magyar filmdráma, 2006) (109')</i> 22.25 / Kossuth rádió <i>Esti beszélgetés a tudományról</i></p>	<p>5.20 / Duna Tv <i>Töredékek – Fejezetek a ma- gyar művelődés történetéből</i> Református kollégiumok 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> Misszió és egység 13.35 / m2 <i>A könyvígyónok (magyar dokumentumfilm, 2008) (55')</i> 16.40 / Bartók rádió <i>Legszebb stúdióhangversenye- inkből</i> Haydn billentyűsmuzsikája 18.00 / PAX <i>Hét ima.</i> Kákay István zenés versfeldolgozásai a Poézis együttes előadásában 21.00 / Duna Tv <i>Mázli (magyar–német– francia vígjáték, 2008) (88')</i> 23.06 / Hír Tv <i>Másik bolygó (magyar dokumentumfilm, 2008) (45')</i></p>	<p>7.00 / Rádió C (Budapest) <i>Lelki szösz</i> Evangélikus félóra 9.00 / Lánchíd Rádió <i>Hitvilág.</i> A történelmi egyházak magazinja 10.30 / m1 <i>Református magazin</i> 10.55 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i> 12.05 / Bartók rádió <i>A milánói Giuseppe Verdi Szimfonikus Zenekar és Énekkar hangversenye a Vati- kánban</i> 15.00 / Civil Rádió <i>Bach-találka</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Musica Sacra (egyházzenei magazin)</i> 22.25 / Duna Tv <i>Iszka utazása (magyar filmdráma, 2007) (93')</i></p>

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com).
Rovatvezetők: Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Vég helyi Antal – A vasárnap ígje (antal.veg helyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilio Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseménnyel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

